

Natuurtoets N270 Helmond - Walsberg

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming

13 maart 2023

Verantwoording

Titel	Natuurtoets N270 Helmond - Walsberg
Opdrachtgever	Provincie Noord-Brabant
Projectleider	Geert Vossen
Auteur(s)	Roel de Greeff, Yasmin Hall & Wendy Liefing
Tweede lezer	Berto van Dam & Wendy Liefing
Uitvoering meet- en inspectiewerk	Roel de Greeff
Projectnummer	1279760
Aantal pagina's	51
Datum	13 maart 2023
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Ekkersrijt 4008
Postbus 1680
5602 BR Eindhoven
T +31 40 23 25 55 0
E info.eindhoven@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	6
1.1	Doel	6
1.2	Wettelijk kader	6
1.3	Te beschouwen natuurwet- en regelgeving	6
1.4	TAUW en biodiversiteit	8
1.5	Kwaliteit	8
2	Huidige situatie, beoogde ontwikkeling en uitgangspunten	9
2.1	Huidige situatie	9
2.2	Beoogde ontwikkeling	10
2.3	Uitgangspunten werkzaamheden en toetsing	11
3	Natura 2000-gebieden	12
3.1	Inleiding	12
3.2	Wettelijk kader	12
3.3	Stikstofdepositie	13
3.3.1	Inleiding	13
3.3.2	Niet en naderend overbelaste situaties	14
3.3.3	Gebruiksfase	14
3.3.4	Aanlegfase	20
3.3.5	Conclusie	20
4	Provinciaal beschermde gebieden	21
4.1	Natuurnetwerk Brabant	21
4.1.1	Toetsingskader	21
4.1.2	Wettelijk kader	22
4.1.3	Toetsing NNB	23
4.1.4	Conclusie	29
4.2	Groenblauwe mantel	29
4.2.1	Inleiding	29
4.2.2	Toetsingskader	30
4.2.3	Effecten	31
4.2.4	Conclusie	31

5	Houtopstanden	32
5.1	Bescherming	32
5.2	Effecten	32
5.3	Conclusie	33
6	Soortenbescherming	33
6.1	Beschermingsregime en bepalingen	33
6.2	Vrijstellingen	33
6.3	Zorgplicht	34
6.4	Werkwijze	34
6.5	Literatuuronderzoek	35
6.6	Toetsing beschermde soorten	35
6.6.1	Flora	36
6.6.2	Grondgebonden zoogdieren	36
6.6.3	Vleermuizen	38
6.6.4	Vogels	41
6.6.5	Amfibieën	44
6.6.6	Reptielen	45
6.6.7	Vissen	45
6.6.8	Vlinders	45
6.6.9	Libellen	46
6.6.10	Overige ongewervelden	46
6.6.11	Zorgplicht	46
7	Conclusies en aanbevelingen	47
7.1	Aanleiding en doel	47
7.2	Relevante natuurwet- en regelgeving	47
7.3	Conclusies toetsing	47
7.3.1	Natura 2000-gebieden	47
7.3.2	Soortenbescherming	47
7.3.3	Natuurnetwerk Nederland	48
7.3.4	Groenblauwe mantel	48
7.3.5	Houtopstanden	48
7.4	Consequenties planvorming en uitvoering	48

8	Literatuur	50
Bijlage 1	Plangebied met toponiemen	53
Bijlage 2	Overzicht bijdrage stikstofdepositie in aanlegfase	54
Bijlage 3	Geluidscontouren alternatieven	56
Bijlage 4	Resultaten aanvullende inspectie boomholtes	61

1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving, de wijze van kwaliteitsborging en de te hanteren uitgangspunten voor de toetsing.

1.1 Doel

In opdracht van provincie Noord-Brabant heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de geldende natuurwet- en regelgeving voor de aanpassing van de N270 tussen Helmond en Walsberg (afslag N270 te Deurne). De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen worden afgegeven en/of ontheffingen kunnen worden verleend. Voor het aanpassen van de N270 wordt de haalbaarheid van een aantal alternatieven onderzocht.

In deze rapportage volgt het antwoord op de volgende vragen:

- Welke natuurwet- en regelgeving is van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de geldende natuurwet- en regelgeving?
- Zijn maatregelen en/of een vergunning/ontheffing/melding nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming (hierna: 'Wnb') is het wettelijke stelsel voor natuurbescherming van Natura 2000-gebieden, soorten (flora en fauna) en houtopstanden. Het beschermingsregime gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Brabant is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning of ontheffing. Provinciale Staten (PS) van de provincie Noord-Brabant kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verbodsbepalingen met betrekking tot beschermde soorten. Naast de Wnb geldt vanuit provinciale ruimtelijke beleidsregels ook regelgeving met betrekking tot beschermde gebieden zoals het Natuurnetwerk Nederland (hierna: 'NNN').

1.3 Te beschouwen natuurwet- en regelgeving

Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn 160 gebieden aangewezen als Natura 2000-gebied, beschermd vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De afstand van het plangebied tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel' is circa 3,3 kilometer. Van fysieke aantasting is daarom met zekerheid geen sprake. Verstoringsfactoren zoals geluid, licht en optische verstoring van de aanlegfase en gebruiksfase zorgen vanwege de afstand van de werkzaamheden met zekerheid niet tot negatieve effecten in Natura 2000-gebieden.

Negatieve effecten door stikstofdepositie als gevolg van de aanleg- en gebruiksfase op voor stikstofgevoelige habitattypen kunnen niet met zekerheid worden uitgesloten. Om deze effecten inzichtelijk te maken, is in hoofdstuk 3 een voortoets uitgevoerd.

Provinciaal beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland

Het NNN omvat bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden met als doel deze beter met elkaar en het omliggende gebied te verbinden. Provincies zijn verantwoordelijk voor het aanwijzen van de gebieden. In de provincie Noord-Brabant is het Natuurnetwerk uitgewerkt in het Natuurnetwerk Brabant (NNB). Het plangebied maakt deels onderdeel uit van het NNB. Een toetsing op externe werking is in provincie Noord-Brabant ook van toepassing (Provincie Noord-Brabant, 2021). Toetsing op effecten op het NNB door ontwikkelingen in én nabij het NNB is daarom noodzakelijk. De effecten op het NNB zijn in hoofdstuk 4 beschouwd. .

Overige beschermde gebieden

In de provincie Noord-Brabant zijn naast het NNB ook aanvullende planologische beschermingsregimes van toepassing. Dit zijn de Natte Natuurparels, Attentiezone waterhuishouding, Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen' en de Groenblauwe mantel. Het plangebied ligt niet in een Natte Natuurparel. Voor dit beschermingsregime is externe werking niet van toepassing, waardoor effecten niet beschouwd hoeven te worden. Wel vallen delen van het plangebied onder de Attentiezone waterhuishouding en de Groenblauwe mantel. Daarnaast valt de Oude Aa, die het plangebied doorkruist, onder het werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen' (zie onderstaande afbeelding). Doordat de Oude Aa ook onder het NNB beschermd, en er geen sprake is van fysieke ingrepen in de waterloop, worden effecten op de aanwezige waarden tezamen met deze op het NNB beschouwd. Deze onderdelen worden behandeld in hoofdstuk 4 'provinciaal natuurbeleid' toets.

Figuur 1.1 Werkingsgebied behoud en herstel watersystemen

Houtopstanden

Bomenrijen langer dan twintig bomen en houtopstanden groter dan 10 are zijn, op enkele uitzonderingen na, onder de Wnb beschermd. Dit heeft als doel het totale bosoppervlak in Nederland te behouden. Toetsing aan beschermde houtopstanden is aan de orde, omdat er mogelijk bomen worden gekapt die onderdeel zijn van een beschermde houtopstand (zie hoofdstuk 5).

Beschermde soorten

Onder de Wnb zijn diverse plant- en diersoorten specifiek beschermd en voor alle soorten geldt dat negatieve effecten zoveel mogelijk voorkomen moeten worden. Vanwege het mogelijk voorkomen van (beschermde) flora en fauna in en nabij het plangebied, is een toetsing aan beschermde soorten noodzakelijk. Deze toetsing is uitgevoerd in hoofdstuk 6.

1.4 TAUW en biodiversiteit

Naast de natuurwet- en regelgeving zijn er in alle projecten kansen waarmee dit project kan bijdragen aan herstel van biodiversiteit. In hoofdstuk 7 'Conclusies en aanbevelingen' zijn enkele van deze kansen voor dit project beschreven.

1.5 Kwaliteit

TAUW garandeert dat alle relevante beschermde gebieden en houtopstanden bij het ecologisch onderzoek zijn betrokken. Voor soortenbescherming is een volledige garantie over de aan- of afwezigheid niet te geven.

Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is TAUW aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

2 Huidige situatie, beoogde ontwikkeling en uitgangspunten

Dit hoofdstuk beschrijft de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

2.1 Huidige situatie

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het gaat om het deel van de N270 in provincie Noord-Brabant tussen Helmond en Walsberg (Deurne). Specifiek gaat het om het deel tussen hectometerpalen 19.0 en 25.4. Het plangebied bestaat uit een N-weg met 2*1-profiel. Aan weerszijden van de weg zijn bossen, weilanden, akkers en woonkernen gelegen. Het deel van de N270 dat binnen het plangebied valt, start in Helmond bij de afslag richting de N279 en eindigt in Deurne bij de afslag richting de wijk Walsberg. Het plangebied omvat de huidige N270 en een strook van 25 meter aan beide kanten van de N270. Ook de eerste 100 meter van zijwegen, gezien vanaf de aansluiting op de N270, worden gerekend tot het plangebied.

De weg kent in de huidige situatie, zoals reeds vermeld een 2*1 profiel met bijbehorende zijbermen. Er is geen middenberm tussen de rijbanen met uitzondering van de middenbermen bij kruispunten. Aan zowel de noord- als de zuidzijde van de N270 liggen parallel enkele wegen en fietspaden. Dat geldt echter niet voor de gehele lengte van de weg. De N270 is in de huidige situatie verlicht in de woonkernen en nabij de kruispunten. Op andere plaatsen is de weg niet verlicht met lantaarnpalen. Ter hoogte van grotere bosstructuren is dus nog een grote mate van donkerte aanwezig. Op de weg is de huidige toegestane snelheid 80 kilometer per uur.

Rond de weg zijn twee woonkernen aanwezig, namelijk Helmond en Deurne. Daarnaast zijn bossen aanwezig (veelal droog productiebos) en zijn intensief gebruikte akkers en weilanden aanwezig. De bossen bestaan grotendeels uit naaldhout met hier en daar delen loofbos of gemengd bos.

In het Zandbos ten noorden van de weg is daarnaast een groot ven (Buntven) aanwezig waaromheen een heischale vegetatie te vinden is. Het gehele plangebied ligt daarbij op droge zandgronden die veelal relatief voedselrijk zijn. Tot slot lopen er twee beken onder de weg door, namelijk de Oude Aa en de Vlier. Beide beken zijn niet ecologisch ingericht en hebben steile oevers.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied (globaal begrensd), zie bijlage 1 voor een grotere versie van deze kaart.

2.2 Beoogde ontwikkeling

Figuur 2.2 geeft de beoogde ontwikkeling weer. Het gaat om het verbreden van de weg van een 2*1 naar een 2*2 profiel of het aanpassen van het huidige 2*1 profiel. Hoe de beoogde ontwikkeling wordt uitgevoerd en vormgegeven is in dit stadium van het project nog niet concreet. Daarnaast zijn de volgende ontwikkelingen en werkzaamheden van toepassing:

- De gehele weg wordt duurzaam en veilig ingericht
- De kruispunten Raktweg, Raktseweg en Binderendreef worden geoptimaliseerd
- De geleiding/verleiding van autoverkeer richting de N279 (en niet Helmond in) wordt geoptimaliseerd
- Het integreren van een hoogwaardige fietsverbinding vanaf knooppunt N279 tot de Helmondseweg (niet weergegeven in figuur 2.3) binnen de grens van 25 meter vanaf de huidige weg
- Het integreren van een parallelweg (niet weergegeven in figuur 2.3) binnen de grens van 25 meter vanaf de huidige weg

Om te komen tot een voorkeursalternatief (VKA) voor het verbreden van de N270 dienen vier alternatieven met elkaar afgewogen te worden, namelijk:

- Alternatief 1 (A1): Zuid (2 extra rijbanen aan de zuidkant van de N270)
- Alternatief 2 (A2): Noord (2 extra rijbanen aan de noordkant van de N270)
- Alternatief 3 (A3): Combinatie van 1 en 2 (aan beide zijden een extra rijbaan)
- Alternatief 4 (A4): 2*1 profiel dat ruimtelijk geschikt is voor uitbereiding naar 2x2

Figuur 2.3 De beoogde ontwikkeling (rode deel van de N270).

2.3 Uitgangspunten werkzaamheden en toetsing

Omdat de precieze invulling van de werkzaamheden en de inrichting nog niet bekend is, is het plan bij deze toetsing worst-case (maar realistisch) benaderd. Wel wordt aangenomen dat gebouwen niet worden gesloopt of aangepast. Daarnaast wordt van de volgende uitgangspunten uitgegaan:

- Alle begroeiing binnen een afstand van 25 meter van de huidige weg wordt verwijderd
- Gebouwen binnen de begrenzing van het plangebied blijven vooralsnog ongemoeid. Er wordt advies opgenomen hoe om te gaan met beschermde natuurwaarden als gebouwen toch moeten wijken voor de ontwikkeling
- Werkzaamheden aan de weg vinden zowel overdag als in de nacht plaats

Doordat de precieze invulling van de werkzaamheden en inrichting van de N270 nog niet bekend zijn, kan in sommige gevallen niet bepaald worden wat de effecten van de werkzaamheden op beschermde natuurwaarden zijn. Zeker wanneer nader onderzoek nodig is om te bepalen of bepaalde soorten aanwezig zijn. Met betrekking tot ecologie is er in dit stadium dan ook nog geen voorkeursalternatief te bepalen.

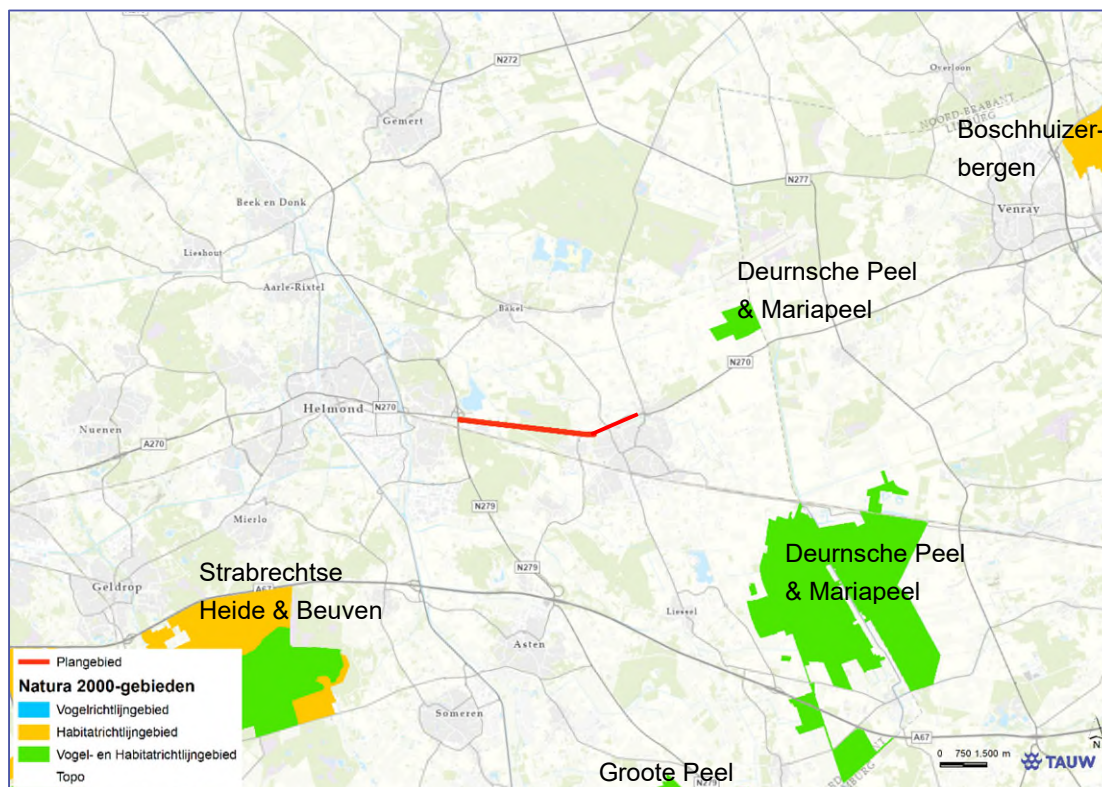
3 Natura 2000-gebieden

Dit hoofdstuk betreft de Voortoets, en beschrijft de effecten van het voorgenoemde plan op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

3.1 Inleiding

In de Wnb zijn bepalingen opgenomen voor de bescherming van Natura 2000-gebieden. Het is verboden een plan vast te stellen dat verslechtering van de kwaliteit van habitats van instandhoudingsdoelstellingen tot gevolg kan hebben (artikel 2.7). Dit geldt ook als het plan een significant versturend effect kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen.

Figuur 3.1 geeft de ligging van het plangebied weer ten opzichte van Natura 2000-gebieden. De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel' is circa 5 kilometer. Door de afstand in combinatie met de aard van de werkzaamheden zijn effecten anders dan door stikstofdepositie op voorhand uitgesloten. Effecten als gevolg van stikstofdepositie dienen nader beschouwd te worden.

Figuur 3.1 Plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden

3.2 Wettelijk kader

De beoogde ontwikkeling moet, in de zin van de Wnb, beschouwd worden als plan.

Een plan mag alleen worden vastgesteld wanneer er afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten geen sprake is van significante gevolgen op de instandhoudingsdoelstellingen in Natura 2000-gebieden. Dat vloeit voort uit artikel 2.7, eerste lid van de Wnb.

1. Een bestuursorgaan stelt een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, uitsluitend vast indien is voldaan aan artikel 2.8, met uitzondering van het negende lid.

In deze Voortoets wordt dan ook beoordeeld óf de beoogde ontwikkeling significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden, en zo ja welke gevolgen.

Kunnen significante gevolgen op een Natura 2000-gebied niet worden uitgesloten, dan moet op basis van artikel 2.8, eerste lid, een passende beoordeling worden gemaakt, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied. Een plan mag dan uitsluitend worden vastgesteld wanneer uit de passende beoordeling met zekerheid blijkt dat er geen sprake is van significante gevolgen.

Kunnen significante gevolgen op voorhand worden uitgesloten kan, dan is het plan 'redelijkerwijs uitvoerbaar' en kan het plan door het bevoegde gezag worden vastgesteld. Een passende beoordeling is in dat geval niet benodigd.

Deze Voortoets heeft als doel te bepalen of een passende beoordeling voor de beoogde ontwikkeling noodzakelijk is.

3.3 Stikstofdepositie

3.3.1 Inleiding

Stikstof is een belangrijke voedselbron in ecosystemen, maar een teveel kan leiden tot schade door eutrofiëring en verzuring. De overmatige aanvoer van deze voedingsstof, onder meer via depositie van stikstofemissies, kan vooral bedreigend zijn voor soorten van voedselarme milieus en/of situaties met een zwakke buffering tegen verzuring. Door verrijking kan de vegetatie verruigen en kunnen kenmerkende soorten van voedselarme milieus verdwijnen.

In het kader van de effectenonderzoeken voor de planMER N270 Helmond - Walsberg is de stikstofdepositie-bijdrage voor alternatieven 1 tot en met 4 berekend. Ten gevolge van het plan is er sprake van een verandering in verkeersintensiteit op de N270 en omliggende wegen. Dit leidt tot een verandering in de uitstoot van stikstofemissies en daarmee tot een toename (of afname) van stikstofdepositie. Uit het stikstofdepositieonderzoek blijkt dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel. Een beoordeling van deze effecten is daarom noodzakelijk.

3.3.2 Niet en naderend overbelaste situaties

De beoordeling van effecten (zowel op zichzelf als cumulatief) is ingeval van een nog niet overbelaste situatie alleen relevant indien de achtergronddepositie inclusief het projecteffect (vermeerderd met eventuele cumulatieve effecten van andere vergunde/vastgestelde, maar nog niet gerealiseerde plannen/projecten), alsnog kan leiden tot een overbelaste situatie.

Alleen wanneer (al dan niet in cumulatie) sprake is van een overbelaste situatie zijn immers significante effecten van een toename van stikstofdepositie niet op voorhand uit te sluiten. De omvang van en de locaties waar stikstofdepositie is te verwachten zijn berekend met het rekeninstrument AERIUS (versie 2020).

AERIUS Calculator maakt onderscheid tussen hexagonalen met een (naderende) overbelasting en hexagonalen zonder overbelasting. Voor die *naderende* overbelasting wordt een bandbreedte van 70 mol N/ha/jaar onder de kritische depositiewaarde (KDW) aangehouden. Deze bandbreedte is ruim voldoende om een eventuele verhoging van de achtergronddepositie, de reeds bestaande depositie door andere stikstofemissies, door cumulatie met andere plannen/projecten op te vangen. Dit betekent dat ingeval van een nog niet overbelaste situatie een projecteffect op zichzelf én in cumulatie met andere plannen/projecten niet tot significante gevolgen kan leiden. Alleen bij overschrijding van de KDW van habitattypen of leefgebieden zijn significante effecten niet uit te sluiten. Als gevolg daarvan is in de beoordeling een effect op een niet overbelaste situatie ook als zodanig beoordeeld. Nadere ecologische onderbouwing is hierbij niet noodzakelijk omdat er geen reële kans is dat de KDW overschreden zou worden. Significante effecten zijn dan dus uitgesloten.

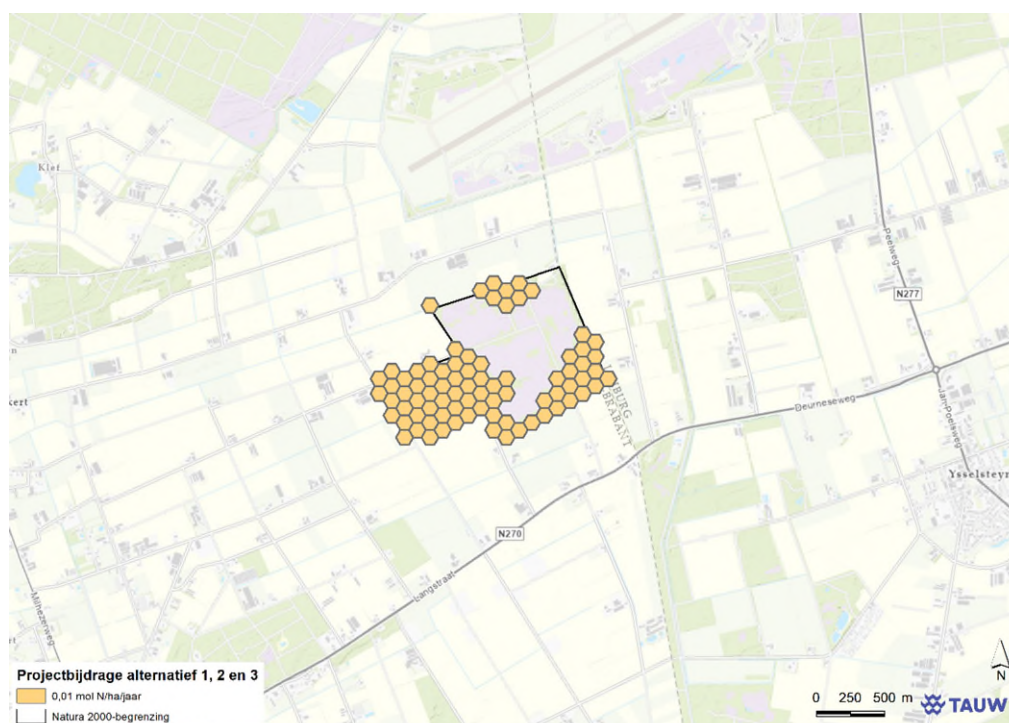
Bij een toename op een (naderend) overbelaste situatie zijn (significante) effecten niet op voorhand uitgesloten. Een effect wordt beschouwd als significant wanneer een toename ertoe leidt dat het instandhoudingsdoel niet meer gehaald (kan) worden. Dit is bijvoorbeeld wanneer een habitatype een negatieve trend heeft (mede) door stikstofdepositie en er sprake is van een toename op een overbelaste situatie van dit habitatype.

3.3.3 Gebruiksfasen

In tabel 3.1 en figuur 3.2 en 3.3 zijn de resultaten van de AERIUS berekening per alternatief weergegeven. Hierin zijn uitsluitend deposities op (naderend) overbelaste situaties weergegeven. Er is in de gebruiksfasen sprake van een toename in één Natura 2000-gebied. Hierbij is de hoogte en verspreiding van depositie voor alternatief 1 tot en met 3 gelijk. Bij deze alternatieven is een toename berekend op drie habitattypen en leefgebieden. Bij alternatief 4 is alleen op het habitatype H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen een toename berekend.

Tabel 3.1 Projectbijdrage in Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel per alternatief op naderend overbelaste situaties in mol/ha/jaar

Habitattype	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,01	0,01	0,01	0,01
Lg04 Zuur ven	0,01	0,01	0,01	-
ZGH7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,01	0,01	0,01	-

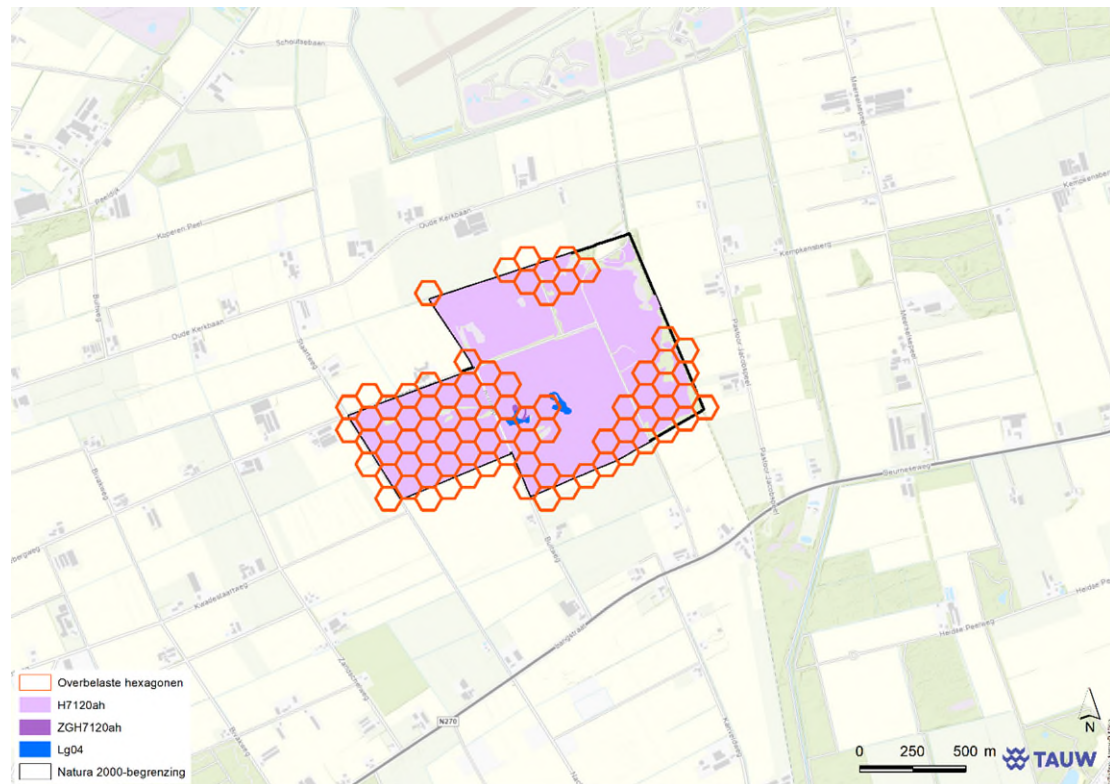
Figuur 3.2 Projectbijdrage in de gebruiksfase in Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel als gevolg van alternatief 1, 2 en 3

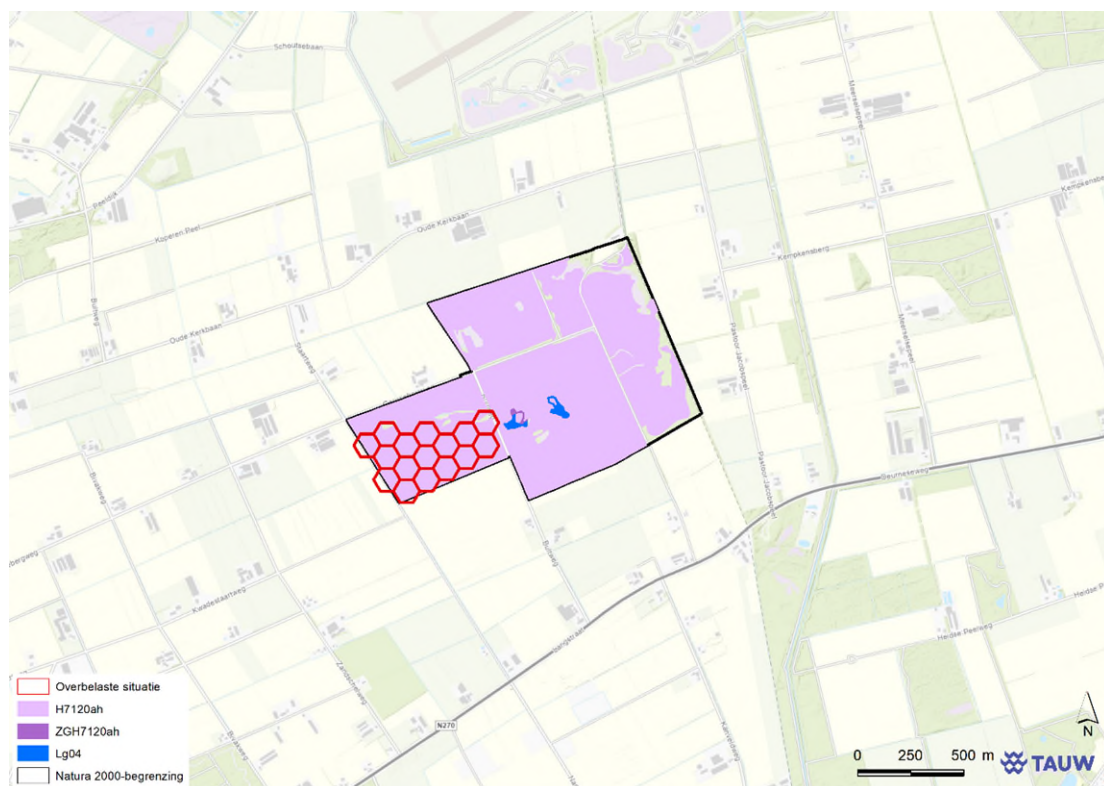
Figuur 3.3 Projectbijdrage in de gebruiksfase in Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel als gevolg van alternatief 4

Effectbeoordeling

In figuur 3.3 en 3.4 zijn de relevante hexagonen weergegeven waar sprake is van een toename van stikstofdepositie op een overbelaste situatie. Hierin geeft figuur 3.3 de resultaten weer van alternatief 1, 2 en 3. De verspreiding van depositie is voor deze alternatieven gelijk. In figuur 3.4 zijn de resultaten van alternatief 4 weergegeven. Een nadere beoordeling van de effecten op deze is noodzakelijk.

Figuur 3.4 Relevante hexagonen opzichte van aanwezige habitattypen voor alternatief 1, 2 en 3

Figuur 3.5 Relevante hexagonen opzichte van aanwezige habitattypen voor alternatief 4

H7120ah en ZGH7120ah Herstellende hoogveen, actief hoogveen

Voor het habitattype H7120ah Herstellende hoogveen, actief hoogveen is een behoudsdoelstelling voor oppervlak en verbeterdoelstelling voor kwaliteit van het habitattype geformuleerd. Hierbij is ZGH7120ah Herstellende hoogveen, actief hoogveen van belang als locatie voor uitbreiding van het oppervlak H7120ah Herstellende hoogveen, actief hoogveen.

Dit habitattype betreft hoogveenrestanten waar – in ieder geval ten dele – nog een veenpakket aanwezig is en hoogveenherstel gaande is of mogelijk is. Er komt in totaal 1.131 ha van het habitattype voor in het Natura 2000-gebied, waarvan de kwaliteit matig tot goed is. De kwaliteit van het habitattype is de afgelopen jaren verbeterd maar is over grote delen nog steeds verdroogd. Het aandeel veenmossen is aanmerkelijk toegenomen. De oppervlakte van het habitattype is ook licht toegenomen (DLG & SBB, 2015).

Knelpunten voor het habitattype betreffen verdroging en stikstofdepositie. Op veel plekken in de Peelgebieden is onvoldoende water beschikbaar, of fluctueren de waterstanden sterk door de afvoer van oppervlaktewater, drainage door sloten met een laag peil en doordat lokale ondoorlatende lagen doorsneden zijn. Stikstofdepositie leidt tot vergrassing, toename van bosopslag en sneller groeiende veenmossoorten. Hierdoor gaat afbraak domineren over productie. Deze planten vormen een ruigere vegetatie dan de open veenmosvegetatie en vangt daardoor weer meer stikstof in. Dit resulteert in schaduwwerking en extra verdamping. Momenteel vindt al begrazing plaats, waardoor opslag wordt tegengegaan.

Gelet op de positieve trend in oppervlak en kwaliteit, in combinatie met de beperkte toename, zijn significante effecten op het habitatype uitgesloten.

Daarnaast is het habitatype onderdeel van het stikstofgevoelig leefgebied van dodaars en nachtzwaluw. Een effectbeoordeling van de effecten van stikstofdepositie is voor deze soorten ook noodzakelijk.

Lg04 Zuur ven

LG04 is een stikstofgevoelig onderdeel van het leefgebied van dodaars. Voor het leefgebied Lg04 geldt geen instandhoudingsdoel maar wel voor soorten afhankelijk van dit type als leefgebied. Om die reden worden effecten op dodaars en geoorde fuut nader beschouwd.

Dodaars

De dodaars is een broedvogel van veengebieden met kleine waterpartijen. De soort komt verspreid voor in het gebied. De dodaars heeft om te broeden ondiepe of dicht begroeide delen van moerassen, plassen en vennen met voldoende ondergedoken vegetatie nodig. In de broedtijd worden grote open watervlakten gemeden, maar buiten de broedtijd maakt de soort ook gebruik van de grotere plassen.

Er is een instandhoudingsdoel geformuleerd voor behoud van oppervlak en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor 35 broedparen. Van de laatste vijf jaar zijn alleen het aantal broedparen in 2018 bekend. In dat jaar zijn er 17 broedparen vastgesteld. Gezien de beperkte tellingen is een trend niet vast te stellen (SOVON.nl). Het instandhoudingsdoel werd in dat jaar dus niet gehaald.

De kwaliteit van het leefgebied voor de Dodaars is goed. Oorzaken voor het niet halen van het instandhoudingsdoel zijn onduidelijk. De landschapsopbouw zorgt voor voldoende broed- en foerageermogelijkheden. Het leefgebied is wel gevoelig voor stikstofdepositie. Als gevolg van de depositie kan de begroeiing van broedlocaties in de oeverzone wijzigen (opslag van berken), waardoor dodaars niet meer tot broeden komt (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2016).

Gelet op de beperkte toename zal er geen sprake zijn van significante effecten op dodaars. De kwaliteit van het leefgebied is goed en de depositie is te beperkt om tot een wijziging in vegetatiesamenstelling te leiden.

Nachtzwaluw

De nachtzwaluw is een broedvogel van drogere heidevelden, waar deze is gebonden aan droge, zandige gebieden zoals randen van zandverstuivingen, zandige heidevelden en duinen met verspreide opslag, open vlaktes ontstaan door onder andere hoogvenen. Voor de soort is een instandhoudingsdoel geformuleerd voor behoud van oppervlak en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor 3 broedparen. Van de laatste vijf jaar zijn alleen het aantal broedparen in 2018 bekend. In dat jaar zijn er 48 broedparen vastgesteld. Een trend in aantalsontwikkeling is niet aantoonbaar (SOVON.nl). Het instandhoudingsdoel werd dat jaar dus zeer ruim gehaald. Eerder schommelden de aantallen tussen 2 en 5 paar.

Stikstofdepositie leidt voor nachtzwaluw mogelijk tot een afname van prooibeschikbaarheid. Gelet op het grote aantal broedparen is er voldoende prooibeschikbaarheid en betreft dit geen knelpunt voor de soort in dit Natura 2000-gebied. Significante effecten op nachtzwaluw zijn uitgesloten.

3.3.4 Aanlegfase

Naast emissies in de gebruiksfase, is ook sprake van stikstofemissies als gevolg van de aanlegfase. Om deze emissies te bepalen is een AERIUS berekening opgesteld. AERIUS versie 2020 berekent voor de aanlegfase een maximale stikstofdepositiebijdrage van 0,21 mol/ha tot 0,28 mol/ha, afhankelijk van het gekozen alternatief. Tabel 3.2 geeft de maximale stikstofdepositiebijdrage op (naderend) overbelaste natuur per alternatief en voor verschillende Natura 2000-gebieden. Naast de in tabel 3.2 genoemde Natura 2000-gebieden worden op een groot aantal gebieden nog lagere bijdragen (maar groter dan 0,00 mol/ha) berekend.

Tabel 3.2 Resultaten AERIUS berekening aanlegfase met maximale depositie op de vijf Natura 2000-gebieden waar de hoogste bijdragen berekend zijn

	Deurnsche Peel & Mariapeel	Strabrechtse Heide & Beuven	Boschhuizer- bergen	Groote Peel	Maasduinen
Alternatief 1	0.28	0.08	0.06	0.05	0.05
Alternatief 2	0.26	0.07	0.06	0.05	0.04
Alternatief 3	0.26	0.07	0.06	0.05	0.04
Alternatief 4	0.21	0.06	0.05	0.04	0.03

Per 2 november 2022 heeft de Raad van State uitspraak gedaan inzake de Porthos (ECLI:NL:RVS:2022:3159). Hierin heeft de Raad van State geoordeeld dat de bouwvrijstelling niet langer gebruikt kan worden. Om die reden is toetsing van effecten in de aanlegfase noodzakelijk.

PM - afhankelijk van gekozen variant aanpassen

3.3.5 Conclusie

Doordat het plangebied op circa vijf kilometer van Natura 2000-gebieden is gelegen zijn effecten van het beoogd voornemen anders dan door stikstofdepositie op voorhand uitgesloten. Om de effecten van stikstofdepositie te bepalen is een AERIUS berekening opgesteld. Hieruit blijkt dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie. Er zal echter geen sprake zijn van significante gevolgen door deze toename van stikstofdepositie. Een vergunning ingevolge de Wet natuurbescherming is niet benodigd.

4 Provinciaal beschermde gebieden

Dit hoofdstuk toetst of de beoogde ontwikkeling negatieve effecten heeft op de omvang, samenhang en wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Ook wordt getoetst of de ontwikkeling strijdig is met andere provinciale beschermingsregimes.

4.1 Natuurnetwerk Brabant

4.1.1 Toetsingskader

Het Natuurnetwerk Nederland (hierna: 'NNN', voorheen de Ecologische Hoofdstructuur/EHS) is een netwerk van natuurgebieden waarmee de biodiversiteit behouden en versterkt wordt. De provinciale uitwerking van het NNN betreft het Natuurnetwerk Brabant (NNB). In het NNB geldt het 'nee, tenzij' -principe. Dit betekent dat wijzigingen van bestemmingsplannen, óf plannen die in strijd zijn met het vigerende bestemmingsplan, niet zijn toegestaan wanneer deze de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB aantasten. De wezenlijke waarden omvatten actuele en potentiële waarden met betrekking tot areaal, kwaliteit, samenhang, natuurdoelen en -kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, waterhuishouding, de kwaliteit van de bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte en openheid, landschapsstructuren en de belevingswaarde (Ministerie van LNV *et al.*, 2007). Wanneer het voornemen wel een significant negatief effect heeft op de wezenlijke kenmerken en waarden dan kan het voornemen uitsluitend plaatsvinden wanneer geen reële alternatieven mogelijk zijn én er sprake is van een groot openbaar belang. Daarnaast moeten negatieve effecten gemitigeerd worden en overgebleven negatieve effecten worden gecompenseerd volgens de beleidsregels van de provincie. De herbestemming moet worden geborgd in hetzelfde of een gelijktijdig vast te stellen bestemmingsplan.

Het plangebied maakt deel uit van het NNB (zie figuur 4.1). Aangezien hier sprake is van een plan moeten eventuele effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB worden onderzocht en getoetst aan de provinciale regelgeving.

Figuur. 4.1 De ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland

4.1.2 Wettelijk kader

De Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (2021) is de provinciale uitwerking van de Wet ruimtelijke ordening en geeft uitvoering aan het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). In dit beleid is het Natuurnetwerk Brabant (NNB) geborgd (Interim omgevingsverordening, Artikel 3.2.3) (Provincie Noord-Brabant, 2021).

Deze verordening maakt bestemmingsplannen die nieuwe activiteiten toestaan onmogelijk die:

- Per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden
- Of tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gebieden leiden, of van de samenhang tussen die gebieden

Provinciale Staten kunnen de begrenzing van het NNB wijzigen wanneer wordt voldaan aan een aantal voorwaarden:

- Er is sprake van een 'groot openbaar belang' en er zijn geen reële andere mogelijkheden
- Negatieve effecten voor de natuur worden zoveel mogelijk beperkt door mitigerende maatregelen en de overblijvende negatieve effecten worden gecompenseerd door inrichting van nieuwe natuur elders, met dien verstande dat:
 - Compensatie plaatsvindt 'in natura' in de omgeving van de ruimtelijke ingreep

- Het ruimtelijk plan waarin de compensatie wordt geregeld gelijktijdig wordt vastgelegd met het ruimtelijke plan waarin de aantastende ruimtelijke ingreep mogelijk wordt gemaakt, tenzij verzekerd is dat de compensatie wordt gerealiseerd
- De compensatie minimaal gelijkwaardig is aan het verlies aan waarden en kenmerken
- Wanneer compensatie in natura niet (volledig) mogelijk is in de omgeving en elders ook niet mogelijk is, moet de resterende schade financieel worden gecompenseerd

Externe werking

Ook wanneer een activiteit of ontwikkeling plaatsvindt buiten het NNB kan dit leiden tot aantasting van de ecologische waarden binnen het NNB. Dit is in ieder geval aan de orde als een ontwikkeling een negatief effect heeft op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB vanwege geluid, licht of betreding. Deze opsomming is niet uitputtend bedoeld, ook schaduwwerking, trillingen of het oprichten van een afscheiding langs een natuurgebied waardoor migratie niet langer mogelijk is, kan negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB. Voor zover er externe effecten optreden vanwege de verspreiding van stoffen door de lucht of water vindt een afweging plaats in het kader van andere wet- en regelgeving. Daarom is dit expliciet in de regels uitgesloten (Provincie Noord-Brabant, 2021).

Wanneer sprake is van aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden, geldt dat de negatieve effecten, waar mogelijk, worden beperkt en als dat niet mogelijk is, worden gecompenseerd. Omdat het hier gaat om een ontwikkeling buiten het NNB, is ook de regeling kwaliteitsverbetering landschap (artikel 3.9) van toepassing. Per geval wordt bekeken of de verplichte compensatie voldoende is om ook aan de verplichte kwaliteitsverbetering te voldoen of dat er aanvullend maatregelen nodig zijn. Voorop staat dat de compensatie van de aantasting altijd plaatsvindt. Hoe hoog de compensatieverplichting is vanwege verstoring is per geval verschillend en betreft maatwerk. De realisatie van natuurcompensatie dient conform de provinciale spelregels altijd in het nog niet gerealiseerde deel van het NNB te liggen.

4.1.3 Toetsing NNB

4.1.3.1 Oppervlakte

Doordat voor de aanpassing een wegverbreding beoogd is, en aan beide zijden delen van het NNB gelegen zijn, is bij alle alternatieven sprake van oppervlakteverlies van het NNB. Het NNB dat aan weerszijden van de N270 is gelegen bestaat volledig uit beheertype 'N16.03 Droog bos met productie'. De Oude Aa, die onder de N270 doorloopt, is aangewezen als beheertype 'N03.01 Beek en Bron'. Er gaat bij alle alternatieven enkel oppervlak van N16.03 verloren. In onderstaande tabel is de hoeveelheid NNB dat verloren gaat door de verschillende alternatieven in m² weergegeven. De varianten waardoor ook sprake van oppervlakteverlies mogelijk is, namelijk de parkeergelegenheid en fietskruising, zijn meegenomen onder de noemer 'ruimteclaim'

Tabel 4.1 Ruimtebeslag NNB door de verschillende alternatieven, alsmede met de variant waar er parkeergelegenheid en fietskruisingen gerealiseerd worden

	Alternatief	Alternatief + ruimteclaim
1	46.186,21	51.968,20
2	50.623,04	55.421,36
3	48.167,37	53.376,97
4	18.451,10	24.315,15

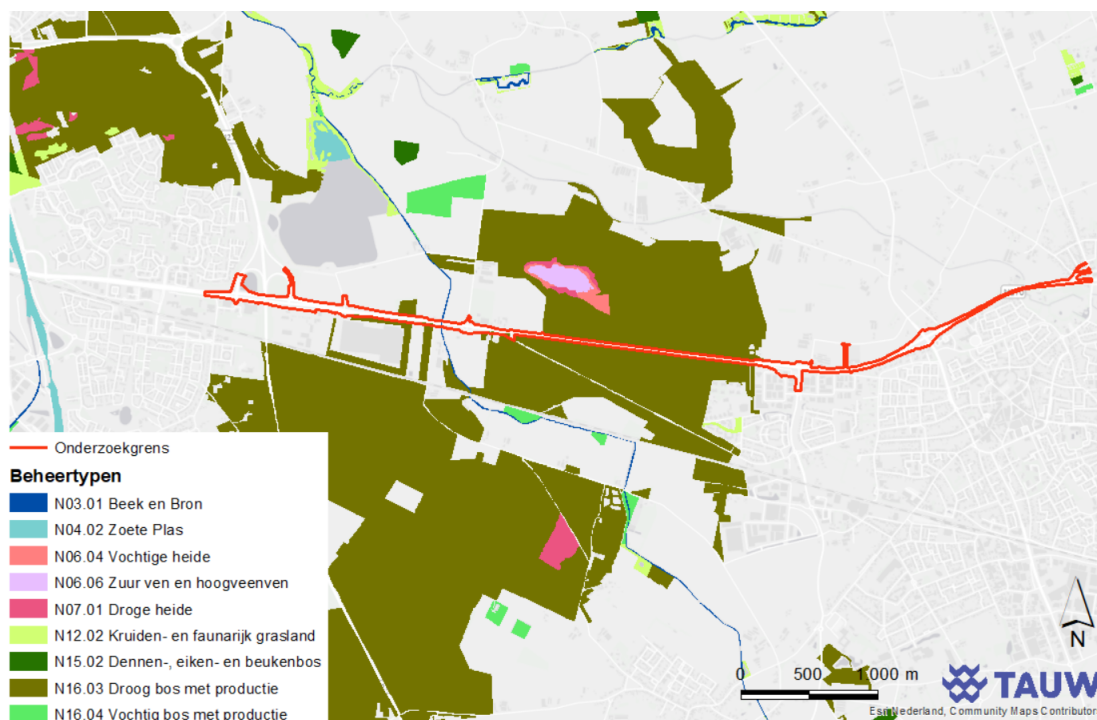
4.1.3.2 Samenhang

Het NNB rondom het plangebied wordt van elkaar gescheiden door de huidige ligging van de N270. Omdat er slechts sprake is van een uitbreiding van de bestaande weg, wordt de afstand tussen de verschillende delen van het NNB wel groter, maar is er geen sprake van een additionele scheiding. Waar de Oude Aa de N270 kruist, is in de huidige situatie een klein ecoduct aanwezig, dat de linker- en rechteroever van de Oude Aa verbindt. Deze dient behouden of gerecreëerd te worden om de samenhang niet aan te tasten. Daarnaast is het verlies van de aanwezige faunavoorzieningen niet voorzien, wat ook de samenhang van het NNB in stand houdt. Hoewel er oppervlak van het NNB verloren gaat, is er geen sprake van afname van samenhang.

4.1.3.3 Wezenlijke kenmerken en waarden

Omdat er oppervlak verloren gaat is ook sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarnaast kent de Provincie Brabant externe werking van het NNB, waardoor ook effecten als gevolg van verstoring in de aanleg- en gebruiksfase relevant zijn voor de effectbeoordeling.

Het deel van het NNB dat direct naast en binnen plangebied gelegen is, is aangewezen als N16.03 Droog bos met productie. Verder kruist de weg de Oude Aa, welke is aangewezen als beheertype N03.01 Beek en bron (zie ook figuur 4.2). Op grotere afstand van het plangebied, namelijk circa 200-300 meter, zijn de beheertypen 'N06.04 Vochtige heide', 'N06.06 Zuur ven of hoogveenven', 'N07.01 Droge heide' en ook 'N16.04 Vochtig bos met productie' gelegen.

Figuur 4.2 Aanwezige natuurbeheertypen rondom het plangebied

Ook zijn er geambieerde beheertypen aangewezen voor de omgeving rondom het plangebied. Deze zijn voornamelijk N16.03 Droog bos met productie en N06.06 Zuur ven of hoogveen ven. Beheertype N06.06 Zuur ven of hoogveenven komt dus overeen met het geambieerde beheertype. Voor alle overige huidige beheertypen geldt dat N16.03 Droog bos met productie het geambieerde beheertype is. De mogelijk versturende effecten op basis van externe werking zullen geen effect hebben op het behalen van deze geambieerde beheertypen. Voor de aanwezige beheertypen zijn karakteristieke fauna soorten aangewezen. Deze zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 4.2 Beheertype in en nabij het plangebied, met de bijbehorende karakteristieke soort(groep)en

Beheertype	Afstand tot plangebied (min)	Soortgroep	Soorten
N03.01	0 meter	Vissen	barbeel, beekforel (zeer zeldzaam), beekprik, bierpje, elrits, gestippelde alver (zeer zeldzaam), kopvoorn, kwabaal, rivierdonderpad, riviergrondel, rivierprik, serpeling, sneep, beekrombout, vlagzalm (zeer zeldzaam), winde
		Libellen	beekoeverlibel, blauwe breedscheenjuffer, bosbeekjuffer, bronslibel, gewone bronlibel, weidebeekjuffer, zuidelijke oeverlibel
N06.04	170 meter	Broedvogels	geelgors, graspieper, grauwe klauwier, paapje, roodborsttapuit, sprinkhaanzanger, veldleeuwerik, wulp
		Dagvlinders en sprinkhanen	gentiaanblauwtje, groentje, groot dikkopje, heideblauwtje, heidesabelsprinkhaan, moerassprinkhaan, zompsprinkhaan
N06.06	300 meter	Libellen	koraaljuffer, maanwaterjuffer, noordse glazenmaker, noordse witsnuitlibel, oostelijke witsnuitlibel, tengere pantserjuffer, venglazenmaker, venwitsnuitlibel
N07.01	270 meter	Broedvogels	boomleeuwerik, draaihals, geelgors, grauwe klauwier, klapekster, korhoen, roodborsttapuit, tapuit, veldleeuwerik, wulp
		Dagvlinders en sprinkhanen	aardbeivlinder, blauwvleugelsprinkhaan, bosdooptje, bruine vuurvinder, duinparelmoervlinder, grote parelmoervlinder, heivlinder, hooibeestje, kleine heivlinder, kleine wrattenbijter, kommavinder, schavertje, veldkrekkel, wrattenbijter, zadelsprinkhaan, zoemertje
N16.03	0 meter	Broedvogels	appelvink, boomklever, boomleeuwerik, fluit, geelgors, groene specht, keep, kleine bonte specht, middelste bonte specht, raaf, sijs, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, zwarte specht

De beoogde activiteit kan op verschillende manieren effecten hebben op natuur. Dit zijn zogenoemde 'storingsfactoren'. Voor de aanleg- en gebruiksfase van de beoogde ontwikkeling zijn (ten opzichte van de referentiesituatie) de volgende storingsfactoren relevant:

Storingsfactor	Aanlegfase	Gebruiksfase
Verstoring door geluid	+	+
Verstoring door licht	+	+
Verstoring door trillingen	+	-
Optische verstoring	+	-

Zoals in figuur 4.2 te zien, is beheertype N16.03 tussen het plangebied en de overige beheertypen gelegen. Doordat dit een bostype betreft zullen storingsfactoren op korte afstand niet meer hoor- of zichtbaar zijn. Om die reden zullen de relevante storingsfactoren niet of verminderd tot de overige beheertypen doordringen. De werkzaamheden zullen niet zodanig veel geluid of licht veroorzaken dat deze door het bos heen te zien of horen zijn, en trillingen zijn na enkele tientallen meters niet meer voelbaar. De barrière, gevormd door het bos, en de afstand tot het plangebied, betekent dat effecten op beheertypen anders dan N03.01 en N16.03 op voorhand zijn uitgesloten.

In navolgende worden eerst de storingsfactoren omschreven, en in de volgende paragraaf de mogelijke effecten op de instandhoudingsdoelstellingen.

Verstoring door geluid

Er is zowel in de aanleg- als in de gebruiksfase sprake van verstoring door geluid. Uit onderzoek naar de geluidssituatie voor alle alternatieven blijkt echter dat alle alternatieven in de gebruiksfase een afname van geluid als gevolg hebben, ten opzichte van de referentiesituatie. Dit door de toepassing van stil asfalt. Effecten als gevolg van verstoring door geluid in de gebruiksfase zijn dan ook uitgesloten. De geluidscontouren zijn opgenomen in bijlage 3.

In de aanlegfase is tijdelijk sprake van een toename van verstoring door geluid als gevolg van de werkzaamheden. De werkzaamheden zullen maximaal één jaar in beslag nemen. De mate van verstoring is hierbij afhankelijk van de benodigde werkzaamheden, in te zetten materieel en planning. Van de in tabel 4.2 benoemde soorten kunnen uitsluitend broedvogels beïnvloed worden door verstoring door geluid gedurende de aanlegfase. Voor de andere soortgroepen geldt dat geluid niet hoorbaar is (vissen) of de soorten niet gevoelig zijn voor verstoring door geluid (libellen, vlinders, sprinkhanen).

Voor de soorten bij de Oude Aa en het bos geldt dat er buiten het broedseizoen voldoende alternatief geschikt leefgebied is om naar uit te wijken tijdens de werkzaamheden. Dit met name omdat de werkzaamheden tijdelijk en niet gedurende de gehele periode over het gehele tracé plaatsvinden. Gedurende het broedseizoen kunnen broedvogels binnen de invloedssfeer van de activiteiten worden verstoord. Wanneer ervoor gekozen wordt in deze periode te werken zijn aanvullende maatregelen benodigd om effecten op broedvogels te voorkomen.

Buiten het broedseizoen zijn significante effecten als gevolg van verstoring door geluid in de aanlegfase uitgesloten.

Verstoring door licht

Zowel tijdens de werkzaamheden als in de gebruiksfase is er sprake van verstoring door licht. Er is echter in de huidige situatie ook al sprake van verstoring door licht, en in de gebruiksfase zal er geen verandering komen in de aanwezige verlichting. Effecten van permanente verlichting langs (delen van) de N270 zijn dan ook uitgesloten. De aanvullende verlichting tijdens de werkzaamheden, die mogelijk ook na zonsondergang plaatsvinden, leiden mogelijk wel tot verstoring van de aanwezige relevante soorten. Omdat het NNB naast de weg uit bos bestaat, en licht kwadratisch afneemt over afstand, zal de verstoring van deze aanvullende verlichting minimaal zijn.

Daarnaast is het NNB naast de weg al niet geschikt als leefgebied voor de relevante broedvogels, vanwege de huidige verstoring door geluid (zie ook de geluidscontouren in bijlage 3). Daarnaast blijft er, buiten het broedseizoen, voldoende leefgebied over om naar uit te wijken voor de aanwezige broedvogels. Voor de soorten die relevant zijn voor de Oude Aa geldt dat het slechts een zeer klein oppervlak betreft, en de meeste soorten zich onderwater bevinden. Daarnaast zal het water niet actief belicht worden. Ook hier is voldoende alternatief geschikt leefgebied om naar uit te wijken. Significante effecten als gevolg van verstoring door licht zijn vanuit het NNB uitgesloten. Broedvogels zijn echter altijd beschermd vanuit de Wnb (soortbescherming), en eventuele effecten op broedgevallen worden in hoofdstuk 6 nader beschouwd.

Verstoring door trillingen

Tijdens de werkzaamheden is het mogelijk dat door gebruik van machines en werkvoertuigen er trillingen ontstaan, die in het NNB nog te voelen zijn. Trillingen zullen niet de gehele aanlegfase op het gehele plangebied te voelen zijn. Deze trillingen zijn ook al na enkele tientallen meters al niet meer voelbaar, en er is voldoende alternatief geschikt leefgebied om naar uit te wijken. Effecten door trillingen op het NNB zullen door de tijdelijke en lokale aard met zekerheid niet significant zijn.

Optische verstoring

De werkzaamheden zullen optische verstoring veroorzaken, maar net als bij verstoring door licht wordt dit door het bos aan weerszijden van de N270 snel minder zichtbaar, waarbij voldoende alternatief leefgebied beschikbaar blijft

4.1.3.4 Alternatieven

Aangezien er sprake is van negatieve effecten, dienen zowel alternatieven als openbaar belang te worden vastgesteld. Omdat de onderhavige toetsing in het kader van een planMER is, worden de alternatieven al meegenomen in de toetsing. Op significante aantasting van het oppervlak van het NNB na, zijn er geen wezenlijke verschillen tussen de vier verschillende alternatieven. Op basis van het oppervlak van het NNB dat verloren zal gaan als gevolg van het beoogde voornemen, is alternatief 4 het alternatief waarbij het minste NNB verloren gaat en gecompenseerd dient te worden. Hierna volgt alternatief 1, dan alternatief 3. Alternatief 2 is het alternatief waarbij het meest NNB verloren gaat. Er spelen bij de keuze voor een alternatief echter ook andere factoren mee, die verder in het planMER beschreven worden.

4.1.3.5 Openbaar belang

De provincie Noord-Brabant heeft het voornemen de verkeersveiligheid, doorstroming en leefbaarheid ter plaatse te verbeteren. Daarnaast dient de oude betonweg vervangen te worden. Uit een voorstudie blijkt dat een verbreding van de N270 West naar 2x2 rijstroken, inclusief diverse aanvullende maatregelen, een goede oplossing biedt voor verbetering van de veiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid op langere termijn. Hoewel er sprake is van negatieve effecten op het NNB, is er bij het beoogde voornemen sprake van groot openbaar belang.

4.1.4 Conclusie

Omdat uit de nee, tenzij-toets blijkt dat (significante) aantasting van het Natuurnetwerk Brabant niet is uit te sluiten, is mitigatie en compensatie noodzakelijk.

4.1.4.1 Compensatie

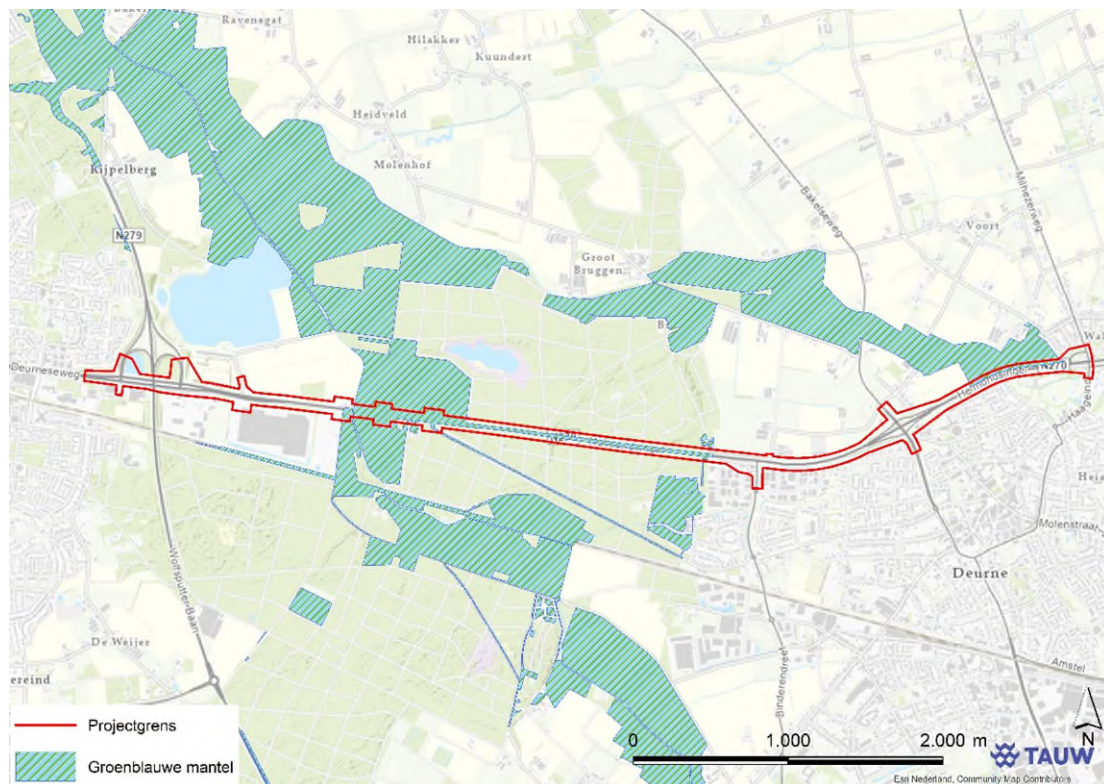
Omdat er sprake is van significante aantasting van het NNB, is compensatie verplicht. De interim Omgevingsverordening geeft initiatiefnemers de optie om aantasting van het NNB fysiek of financieel te compenseren. De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde of verstoorde areaal en de ontwikkeltijd van de aangetaste natuur. Bij alle alternatieven is er sprake van verlies van beheertype N16.03 Droog bos met productie. Het bos staat bestaat al minstens 50 jaar in een vergelijkbare omvang op deze locatie. Dit beheertype heeft dan ook een ontwikkeltijd tussen de 25 en 100 jaar, en zodoende is er een toeslag van 2/3 op het verloren oppervlak. Voor de verschillende alternatieven zijn de aangetaste oppervlaktes en compensatieopgave weergegeven in onderstaande tabel. De uitvoering van deze compensatieopgave dient uitgewerkt te worden in een compensatieplan. Daarnaast is het aan te bevelen om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, om zo de niet significante effecten van de verstoring te verminderen.

Alternatief	Verloren oppervlak NNB (m ²)	Compensatieopgave (m ²)
1	46.186,21	76.669,10
1 + ruimteclaim	51.968,20	86.267,21
2	50.623,04	84.034,25
2 + ruimteclaim	55.421,36	91.999,46
3	48.167,37	79.957,83
3 + ruimteclaim	53.376,97	88.605,77
4	18.451,10	30.628,83
4 + ruimteclaim	24.315,15	40.363,15

4.2 Groenblauwe mantel

4.2.1 Inleiding

Naast het Natuurnetwerk Brabant, is ook de Groenblauwe mantel gelegen binnen het plangebied. Om die reden is het nodig eventuele effecten als gevolg van het voornemen hierop te bepalen en te toetsen (zie figuur 4.3).

Figuur 4.3 De ligging van het plangebied ten opzichte van de Groenblauwe mantel

4.2.2 Toetsingskader

De Groenblauwe mantel is een ruimtelijk concept, dat geborgd is in de Interim Omgevingsverordening, en over het algemeen rondom het Natuurnetwerk Nederland gelegen is. De functie van de groenblauwe mantel is om de gevolgen van klimaatverandering op de natuur te beperken. Het dient als buffer tegen invloeden van buitenaf, en versterkt de samenhang van het NNB. Hoewel het niet gezien kan worden als een uitbreiding van het natuurareaal, zijn er verschillende eisen aan bestemmingsplannen die binnen de Groenblauwe mantel vastgesteld worden:

Een bestemmingsplan van toepassing op de Groenblauwe mantel:

- Strekt tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de daarmee samenhangende ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken
- Stelt regels ter bescherming van de ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van het gebied
- Borgt dat een ontwikkeling gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken

4.2.3 Effecten

Zoals te zien is in figuur 4.1 en 4.3 is de Groenblauwe mantel gelegen tussen het NNB, om zo te kunnen fungeren als buffer voor het NNB. Om deze reden zijn onder andere de huidige rijbanen van de N270 die het NNB van elkaar scheiden als groenblauwe mantel aangewezen. De beoogde ontwikkeling zal deze scheiding vergroten, maar heeft verder geen effect op de bufferende werking van de Groenblauwe mantel. Ook overige delen van de Groenblauwe mantel zijn gelegen in het plangebied. Er wordt bij de werkzaamheden slechts tijdelijk bemaald, en er is dan ook geen sprake van aantasting van het watersysteem in en nabij het plangebied. Het plan behoudt het bestaande watersysteem en de daarmee samenhangende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken. Door de in onderhavig rapport (en eventueel nadere onderzoeken) aangedragen voorwaarden en maatregelen te volgen, worden de ecologische waarden en kenmerken van het gebied beschermd. Tenslotte is de initiatiefnemer voornemens om extra faunapassages aan te leggen bij de realisatie van de beoogde ontwikkeling, waardoor er sprake is van een positieve bijdrage aan de bescherming én ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken.

4.2.4 Conclusie

Er zijn geen aanvullende maatregelen nodig om te voldoen aan de eisen van de Groenblauwe mantel.

5 Houtopstanden

Dit hoofdstuk toetst of het voorgenomen plan negatieve effecten heeft op beschermde houtopstanden.

5.1 Bescherming

Het onderdeel houtopstanden in de Wnb bevat regels ter bescherming van houtopstanden, waarmee wordt bijgedragen aan de instandhouding van het Nederlandse bosareaal. Het is van toepassing op 'houtopstanden' buiten de 'bebouwde kom Boswet'. Het is niet toegestaan een houtopstand te vellen zonder voorafgaande melding aan GS.

5.2 Effecten

De bomen langs de N270 die gekapt dienen te worden voor de verschillende alternatieven, bevinden zich buiten de bebouwde kom. Dit betekent dat regels met betrekking tot het onderdeel 'houtopstanden' buiten de 'bebouwde kom Houtopstanden' zoals bedoeld in de Wet natuurbescherming van toepassing zijn. Een houtopstand is omschreven als volgt:

'Een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die een oppervlakte grond beslaat van tien are (1.000 m²) of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen'.

Langs de N270 zijn dergelijke houtopstanden aanwezig. Het totaal aantal bomen is per deelgebied weergegeven in onderstaande tabel

Tabel 5.1 Te kappen bomen per deelgebied voor de 4 alternatieven

	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Deelgebied 1	75	88	88	98
Deelgebied 2	208	135	192	147
Deelgebied 3	37	44	39	63
Deelgebied 4	199	215	191	241
Totaal aantal bomen	519	482	510	549

Uit de tabel blijkt dat er bij alternatief 4 het meeste bomen gekapt worden, en bij alternatief 2 het minste bomen. De bomen in deelgebied 1, 2 en 4 staan over het algemeen buiten het NNB, de bomen in deelgebied 3 vallen onder het NNB.

Het kappen en/of rooien van houtopstanden dient gemeld te worden bij het bevoegd gezag van de Provincie Noord-Brabant. De uitvoerende organisatie voor afhandeling van deze meldingen betreft Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN). Deze meldplicht geldt ook voor het beschadigen en/of sterven van bomen en struiken door eigen toedoen. Voor de houtopstanden geldt ook een herplantplicht. Indien herplant niet mogelijk is, is een ontheffing noodzakelijk. Daarnaast kan het bevoegd gezag een kapverbod opleggen om bijzondere natuur- of landschapswaarden te beschermen.

5.3 Conclusie

Er dient een kapmelding ingediend te worden voordat er met de werkzaamheden begonnen kan worden. Mogelijk dient er een bomeninventarisatie uitgevoerd te worden voorafgaand aan de kapmelding. Wanneer herplant niet mogelijk is dient een ontheffing te worden verkregen.

6 Soortenbescherming

Dit hoofdstuk toetst of het voorgenomen plan negatieve effecten heeft op beschermde flora en fauna en of vervolgstappen nodig zijn.

6.1 Beschermingsregime en bepalingen

Het onderdeel soortenbescherming onder de Wnb heeft bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. De Wnb kent 3 beschermingsregimes:

- Vogels: Het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn beschermd via de Vogelrichtlijn
- Dieren en planten: Het gaat hier om inheemse dieren en planten, die zijn beschermd via de Habitatrictlijn en de verdragen van Bern en Bonn
- Nationale soorten: Het gaat hier om soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrictlijn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime gelden een aantal verbodsbepalingen. Tabel 6.1 geeft een samenvatting van de verbodsbepalingen. Ze voorzien in de bescherming van verblijfplaatsen en de bescherming tegen versturende invloeden. Provincie Noord-Brabant kan een ontheffing verlenen van de verboden zoals benoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Dit kan alleen wanneer er sprake is van een geldend wettelijk belang, er geen reële alternatieven zijn en er geen effect is op de staat van instandhouding beschermde soorten.

6.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren, zoals gewone pad, bruine kikker en konijn, landelijk beschermd onder de categorie 'Nationale soorten'. Provincie Noord-Brabant heeft deze soorten bij verordening 'vrijgesteld' van de ontheffingsplicht (provincie Noord-Brabant, 2017). Dit betekent dat voor deze soorten geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht (zie paragraaf 6.3). Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing.

Tabel 6.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming onder de Wnb. VR = Vogelrichtlijn, HR = Habitatrichtlijn. Cijfers verwijzen naar de wetsartikelen

Beschermingsregime Verbodsbepaling	Vogels - VR	Dieren - HR/ Bonn/Bern	Planten - HR/ Bonn/Bern	Dieren - nationaal	Planten - nationaal
Dieren of planten:					
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1		3.10.1.a	
Storen/verstoren	3.1.4 (tenzij 3.1.5)				
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			3.5.5		3.10.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	3.2.6	3.6.2	3.6.2		
Plaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2				
Beschadigen of vernielen rust- of voortplantingsplaatsen	3.1.2	3.5.4		3.10.1.b	
Eieren:					
Vernielen (VR: en beschadigen)	3.1.2	3.5.3			
Rapen	3.1.3	3.5.3			
Onder zich hebben	3.1.3				

6.3 Zorgplicht

De zorgplicht (Wnb, artikel 1.11) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. De initiatiefnemer neemt de noodzakelijke maatregelen om negatieve gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken/ongedaan te maken. Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt.

6.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data (zie ook H8)
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
- De Ecoviewer van TAUW (www.TAUW.nl/op-welk-terrein/ecologie/ecoviewer.html)
- Een oriënterend veldbezoek op 15 april 2021
- Een aanvullend veldbezoek om boomholtes te controleren op

Het doel van de literatuurstudie is om na te gaan welke beschermde soorten en gebieden in of in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. De ecooloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen.

Ook kijkt de ecooloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals hollen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten).

6.5 Literatuuronderzoek

Tabel 6.2 geeft een overzicht van alle beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens en biotoop mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen.

Tabel 6.2 Beschermde soorten die op basis van verspreidingsgegevens en habitat mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomen

Soortgroep	Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied
Flora	Artikel 3.10: smalle raai
Grondgebonden zoogdieren	Artikel 3.5: Bever Artikel 3.10: bunzing, das, eekhoorn, hermelijn, steenmarter
Vleermuizen	Artikel 3.5: Brandts vleermuis, baardvleermuis, franjestaart, meervleermuis, watervleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis rosse vleermuis, tweekleurige vleermuis, laatvlieger, gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, s, ruige dwergvleermuis.
Vogels - jaarrond beschermde nesten	Artikel 3.1: Zwarte wouw, wespandief, buizerd, havik, sperwer, boomvalk, slechtvalk, kerkuil, steenuil, ransuil, roek, gierzwaluw, huismus, grote gele kwikstaart
Vogels - jaarrond beschermde: afhankelijk van ecologische factoren	Artikel 3.1: Blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, spreeuw, tapuit, torenvalk, zwarte kraai, zwarte roodstaart, zwarte specht
Vogels – in gebruik zijnde nesten	Artikel 3.1: Alle in gebruik zijnde nesten van inheemse vogelsoorten
Amfibieën	Artikel 3.5: heikikker, poelkikker, rugstreeppad Artikel 3.10: alpenwatersalamander, vinpootsalamander
Reptielen	Artikel 3.5: zandhagedis Artikel 3.10: levendbarende hagedis
Vissen	Geen waarnemingen van beschermde vissoorten bekend
Vlinders	Artikel 3.5 teunisbloempijlstaart Artikel 3.10: spiegeldikkopje
Libellen	Artikel 3.10: beekrombout
Overige ongewervelden	Geen waarnemingen van beschermde overige ongewervelden bekend

6.6 Toetsing beschermde soorten

In de volgende paragrafen zijn de effecten van de beoogde ontwikkeling op de in tabel 6.2 genoemde soorten beschreven. De effecten worden eerst tekstueel beschreven en daarna in tabelvorm per soort(groep) en alternatief (zie paragraaf 2.2) getoond.

6.6.1 Flora

Smalle raai komt voor op kale recent bewerkte gronden zoals akkers, braakliggende terreinen en grindafzettingen langs rivieren of langs spoorwegen en rolsteenhellingen. Het ontbreekt in het plangebied aan dergelijke habitats. Het voorkomen van smalle raai in het plangebied en negatieve effecten door het voornemen zijn uitgesloten. Ook het voorkomen van andere beschermde planten is binnen het plangebied uitgesloten. Het plangebied bevat geen geschikte standplaatsen voor deze plantensoorten en valt ook buiten het verspreidingsgebied van deze soorten. Nader onderzoek naar en het aanvragen van een ontheffing Wnb voor deze plantensoorten is niet nodig.

6.6.2 Grondgebonden zoogdieren

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van bever, bunzing, das, eekhoorn, hermelijn en steenmarter. Hoewel geen meldingen gedaan zijn van de wezel, gaan we er vanuit dat deze, gezien meldingen van hermelijn en bunzing, ook rond het plangebied voorkomt.

Bever

Bever is gebonden aan waterrijke gebieden waarin holen in oevers gegraven kunnen worden en waar voldoende voedsel (jonge bomen) nabij oevers aanwezig is. Er stromen twee wateren door het plangebied (Oude Aa en de Vlier) maar deze zijn marginaal geschikt als leefgebied voor de bever. Het ontbreekt aan (voldoende) dekking (Oude Aa) en jonge bomen (de Vlier). De vier stroomt daarnaast door een drukke kasteeltuin waardoor het ook aan rust ontbreekt. Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn daarnaast geen verblijfplaatsen waargenomen. Daarom is uit te sluiten dat de bever deze delen van de riviertjes als vaste verblijfplaats verkiest. Wel kan de bever de beken gebruiken als onderdeel van het foerageergebied en als migratieroute. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen effecten op deze functie als migratieroute en leefgebied. Bever kan dit foerageergebied tijdens de werkzaamheden echter onverminderd blijven gebruiken. Tijdens de werkzaamheden is het wel van belang om te zorgen dat er geen barrières in de beken ontstaan. Dat geldt ook in het kader van de zorgplicht (zie 6.6.11). Indien er barrières in de beken worden geplaatst, dan is mogelijk nader onderzoek naar bever noodzakelijk. In dit stadium van de planvorming gaan we ervan uit dat dit niet nodig is.

Ook met de nieuwe inrichting van het plangebied blijft het voor bevers mogelijk om beide beken als onderdeel van het foerageergebied te gebruiken en om onder de weg door te migreren/verplaatsen. Negatieve effecten op bever zijn, als bever gebruik maakt van de beken, daarom uit te sluiten. Een nader onderzoek naar bever, of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Eekhoorn

Eekhoorn maakt gebruik van zelfgebouwde nesten in bomen als verblijfplaats. Ook worden soms boomholten, oude eksternesten of nestkasten gebruikt. Daarnaast wordt de omgeving van deze nesten gebruikt als foerageergebied. Rond het plangebied en in het plangebied zelf is potentieel geschikt foerageergebied voor eekhoorn aanwezig.

Door de werkzaamheden gaat potentieel een klein deel van dit foerageergebied verloren. Door de aanwezigheid van grotere bosgebieden en parken is echter uit te sluiten dat er verlies optreedt van essentieel foerageergebied.

Tijdens het oriënterend veldbezoek op 15 april zijn nesten van eekhoorn in het plangebied aangetroffen en in beeld gebracht. Daarbij bleken aan de noordzijde van Deurne vlak bij de afslag Walsberg vijf verschillende boomnesten van eekhoorn in de bomen aanwezig te zijn (zie figuur 6.1). Deze nesten worden door eekhoorn gebruikt als voortplantingsblijfplaats en overwinteringsplaats. Omdat de nesten van eekhoorn in beeld zijn gebracht tijdens het oriënterende veldbezoek, is nader onderzoek niet meer nodig. Indien de kap van de betreffende bomen met nesten nodig blijkt, is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Afhankelijk van het gekozen voorkeursalternatief voor de ontwikkeling is dus mogelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Figuur 6-1 Tijdens oriënterend veldbezoek waargenomen eekhoorn (links) en één van de eekhoornnesten (rechts).

Das

Das gebruikt zelf gegraven burchten in bosschages en verhogingen in het landschap als verblijfplaats. Daarnaast worden met name weilanden gebruikt als foerageergebied. Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn geen dassenburchten in of binnen de invloedssfeer van werkzaamheden en ingrepen in het plangebied waargenomen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van das in het plangebied is dan ook uitgesloten en effecten hierop zijn eveneens uitgesloten. Nader onderzoek naar dassenburchten is ook niet nodig.

Wel kan das gebruik maken van drie faunapassages onder de N270 ter hoogte van het Zandbos. Omdat niet bekend is of en hoe regelmatig dassen gebruik maken van deze mogelijke looproute, is nader onderzoek nodig. Nader onderzoek gebeurt door middel van het inzetten van cameravallen bij de drie faunapassages onder de N270.

Pas als bekend is of de passages gebruikt worden door das, kan een effectbeoordeling gedaan worden van de verschillende alternatieven. Naast de passages onder de weg door, kan das ook gebruik maken van het groen dat parallel aan de N270 aanwezig is.

Met name in het zandbos is voldoende dekking aanwezig voor das om als geleiding te gebruiken bij het bewegen door het gebied heen. Deze dekking schuift door de werkzaamheden op, maar gaat niet verloren. Omdat er geen verblijfplaatsen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn, is het opschuiven van de dekking als geleiding voor het bewegen door het gebied heen, geen belemmering voor das. Negatieve effecten op deze vorm van looproutes zijn dan ook uitgesloten.

Tot slot maakt de das mogelijk gebruik van weilanden in de directe omgeving van de N270. Omdat weilanden, en andere foerageerplaatsen zoals kruidenrijke graslanden en struwelen met bessen, ruim voldoende aanwezig blijven, zijn negatieve effecten op essentieel foerageergebied uitgesloten. Negatieve effecten op das als gevolg van de werkzaamheden zijn dus uitgesloten op verblijfplaatsen en foerageergebied. Om effecten op gebruik van de faunapassages te toetsen is nader onderzoek nodig. Mogelijk blijkt hieruit dat een ontheffing nodig is.

Bunzing, hermelijn en wezel

Bunzing, hermelijn en wezel maken, met uitzondering van enkele kleine verschillen, min of meer gebruik van dezelfde habitats. Vaak zijn het relatief kleinschalige habitats met bosschages of struwelen waarin verblijfplaatsen worden gebruikt. Verblijfplaatsen bestaan uit (oude) konijnenholen, muizenholen, takkenhopen en soms ook hopen puin en stenen. In het plangebied zijn dergelijke verblijfplaatsen weinig aanwezig. Alleen in het zandbos (noord- en zuidzijde N270) en ter hoogte van de wijk Houterhoek in Deurne zijn dergelijke potentiële verblijfplaatsen aanwezig. In het Zandbos gaat het met name om muizenholen en een enkele takkenril (laatstgenoemde vaak buiten het plangebied). Ter hoogte van de wijk Houterhoek gaat het om een konijnenburcht. Om te bepalen of bunzing, hermelijn en wezel verblijfplaatsen in het plangebied hebben, moet nader onderzoek uitgevoerd worden. Daarnaast wordt bepaald of de drie faunapassages onder de weg ter hoogte van het Zandbos gebruikt worden door deze soorten. Pas na afronding van dit onderzoek kan bepaald worden of de soorten in het plangebied voorkomen en in hoeverre de ontwikkeling negatieve effecten heeft op deze soorten. Daarna kan ook pas een voorkeursalternatief bepaald worden. Indien verblijfplaatsen en/of belangrijke looproutes aanwezig zijn, kan een ontheffing van de Wnb nodig zijn.

6.6.3 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden, namelijk: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Deze worden hieronder per type leefgebied beschreven. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn te allen tijde wettelijk beschermd. Indien foerageergebied en/of vliegroutes een essentieel onderdeel van het leefgebied van vleermuizen vormen, zijn deze functies eveneens wettelijk beschermd. Er wordt daarom onderscheid gemaakt in essentiële foerageergebieden en vliegroutes en niet-essentiële foerageergebieden en vliegroutes.

6.6.3.1 Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen, allerlei andere bouwwerken zoals kerken, kantoorpanden en bunkers, in grotten, in boomholtes of achter schors en in kieren van bomen. Globaal kan daarbij onderscheid gemaakt worden tussen in gebouwen verblijvende vleermuissoorten en in bomen verblijvende vleermuissoorten. Omdat vleermuizen een duidelijke jaarcyclus kennen, maken we onderscheid tussen verschillende typen verblijfplaatsen, namelijk zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen.

In het plangebied zijn verschillende gebouwen aanwezig. Directe effecten op verblijfplaatsen in gebouwen zijn uitgesloten, omdat wordt aangenomen dat gebouwen niet worden gesloopt of aangepast. Indirect negatieve effecten zoals verstoring door verlichting kan ook uitgesloten worden. In de huidige situatie is namelijk bij de bebouwing eveneens verlichting aanwezig. Wel dient in de nieuwe situatie een grotere uitstraling van de verlichting richting gebouwen voorkomen te worden. Zo kunnen effecten door verlichting voorkomen worden. Negatieve effecten op verblijfplaatsen in gebouwen zijn dan uitgesloten. Indien in een later stadium blijkt dat gebouwen verwijderd moeten worden, is nader onderzoek naar verblijfplaatsen in gebouwen nodig. Het is hierbij aan te bevelen om bebouwing die moet wijken, eerst nader te beoordelen op de geschiktheid voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Hierop kan namelijk de onderzoeksinspanning aangepast worden.

In het plangebied zijn ook bomen aanwezig. In het Zandbos en ter hoogte van de kasteeltuin in Deurne, zijn ook bomen met holtes aanwezig. Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn vijf bomen aangetroffen met holtes die als verblijfplaats gebruikt kunnen worden. Na het oriënterend veldbezoek zijn deze holtes opnieuw geïnspecteerd met behulp van een ladder en ervaren klimmer (zie bijlage 4). Van de 5 bomen met holtes bleek er 1 geschikt voor vleermuizen. De holtes in de andere twee bomen zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, omdat het oude snoeiwonden betrof die niet ver genoeg ingerot waren. Aanvullend op de bomen met holtes die tijdens het oriënterend veldbezoek zijn aangetroffen, bleken er nog 2 bomen te staan met holtes die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

In de bomen met geschikte holtes, kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Het gaat daarbij om de volgende soorten: gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (zie ook tabel 6.5). In tabel 6.2 genoemde Brandts vleermuis, baardvleermuis en franjestaart komen eveneens in bomen voor. Echter, komen deze soorten in zeer bosrijke gebieden voor. De habitat in het plangebied is niet geschikt voor deze soorten. Verblijfplaatsen van Brandts vleermuis, baardvleermuis en franjestaart zijn daarom uitgesloten. Van de ruige dwergvleermuis zijn vrijwel geen kraamverblijfplaatsen (eenmalig vastgesteld) bekend in Nederland. Kraamverblijfplaatsen van deze soort in de bomen in het plangebied zijn dan ook uitgesloten. Gewone grootoorvleermuis overwintert vrijwel uitsluitend in ondergrondse verblijfplaatsen zoals bunkers en grotten. Een winterverblijfplaats van deze soort in het plangebied is daarom eveneens uitgesloten.

Om te bepalen of verblijfplaatsen van vleermuizen in de 3 geschikte bomen aanwezig zijn, is nader onderzoek nodig. Indien verblijfplaatsen aanwezig zijn en de betreffende bomen gekapt dienen te worden, is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Tabel 6.5 Mogelijk aanwezige soortfunctiecombinaties in het plangebied

Type functie	Vleermuissoorten
Verblijfplaatsen in gebouwen	Verschillende soorten, echter blijft bebouwing behouden en zijn effecten dus uitgesloten.
Zomerverblijf in boom	Gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis.
Paarverblijf in boom	Gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis.
Kraamverblijf in boom	Gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis
Winterverblijf in boom	Rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis.
Essentieel foerageergebied	Uitgesloten
Essentiële vliegroute	Alle genoemde soorten m.u.v. rosse vleermuis

6.6.3.2 Foerageergebieden

Foerageergebieden van vleermuizen zijn onder andere groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen, andere opgaande begroeiing en watergangen. In het plangebied zijn dergelijke elementen aanwezig in de vorm van bosschages, de kasteeltuin in Deurne en de twee beken (Oude Aa en de Vlier). Hoewel bij de werkzaamheden mogelijk kleine delen van deze foerageergebieden (tijdelijk) onbruikbaar worden, zijn negatieve effecten op essentiële foerageergebieden van vleermuizen wel uitgesloten. In de omgeving van het plangebied is en blijft namelijk ruim voldoende foerageergebied over dat vaak ook van betere kwaliteit is dan het foerageergebied in het plangebied. Negatieve effecten op foerageergebied van vleermuizen is daarom uitgesloten. Nader onderzoek naar foerageergebied is dan ook niet nodig. Bij alle alternatieven blijven effecten op essentiële foerageergebieden uit.

6.6.3.3 Vliegroutes

Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen. In het plangebied zijn dergelijke lijnvormige elementen aanwezig in de vorm van de randen van het Zandbos en andere bosschages, de twee beken (Oude Aa en Vlier) en de bomenrijen langs de N270. Met name de Oude Aa en de Vlier kunnen van essentieel belang zijn voor het behoud van vleermuispopulaties. Er zijn namelijk geen andere wateren die een oversteek onder de weg mogelijk maken voor vleermuizen. Bij werkzaamheden aan de weg kunnen de beken tijdelijk, of door plaatsen van lantaarns permanent verlicht raken. Ook kan een verkeerde inrichting van de duikers onder de weg door deze vliegroutes verminderd geschikt maken. Hierom is het nodig om beide beken te onderzoeken op het gebruik daarvan als vliegroute door vleermuizen.

De bomenlanen aan de zuidzijde van de N270 zijn eveneens geschikt als vliegroute. Echter, indien deze bomen gekapt worden, blijven voldoende alternatieve vliegroutes over.

Datzelfde geldt voor de bosranden van het Zandbos. Indien deze bosrand gekapt wordt, schuift de vliegroute op, maar blijft deze wel bestaan. Aan de noordzijde van de N270 zijn eveneens bomenlanen aanwezig, maar deze zijn allemaal op verschillende plaatsen onderbroken en daarom niet geschikt als essentiële vliegroute. Hooguit sporadisch zullen vleermuizen van deze lanen gebruik maken als (onderdeel van) een vliegroute.

Bij het zandbos kunnen vleermuizen groenstructuren ook als 'hopover' gebruiken om de weg over te steken als ze van noord naar zuid en andersom vliegen. Bij het kappen van bomen aan weerszijden of één kant van de weg, wordt het gat tussen beide bosgebieden te groot om nog te overbruggen. Daarom kan deze 'hopover', net als de Oude Aa en Vlier, een essentiële vliegroute voor vleermuizen betreffen. Om te bepalen of deze vliegroutes ook daadwerkelijk essentieel zijn, is nader onderzoek nodig. Indien deze vliegroutes essentieel blijken, is mogelijk een ontheffing van de Wnb nodig voor de uitvoering van het project.

6.6.4 Vogels

6.6.4.1 Vogels - jaarrond beschermde nesten

De nesten van deze vogelsoorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest. Rond het plangebied zijn waarnemingen bekend van verschillende vogelsoorten waarvan het nest jaarrond beschermd is. Grofweg kunnen deze soorten in twee groepen verdeeld worden, namelijk: vogels die in gebouwen en kunstwerken broeden, en vogels die in bomen broeden.

Roek broedt in (grote) kolonies in bomenrijen of andere houtopstanden zoals windsingels. Hoewel uit de NDFF weinig gegevens van roek staan, bleek tijdens het oriënterende veldbezoek een roekenkolonie aanwezig ter hoogte van de Kasteeltuin in Deurne. Aan weerszijden van de N270 zijn nesten van roek in de daar aanwezige eiken aangetroffen. Ongeveer 30 nesten (zie figuur 6.2) bevonden zich in het plangebied indien rekening gehouden wordt met het zuidelijke en noordelijke alternatief. Bij het noordelijke alternatief ging het om zo'n 10 nesten en bij het zuidelijke alternatief om 20 nesten. Bij de werkzaamheden aan de N270 moeten deze bomen gekapt worden en worden daarmee de nesten vernietigd. Dit betreft een overtreding van de Wet natuurbescherming en hiervoor is een ontheffing nodig. Om een ontheffing aan te vragen zijn het exacte aantal en de locaties van de aanwezige nesten nodig. Om de werkelijke hoeveelheid gebruikte nesten vast te stellen is daarom nader onderzoek nodig. Bij dit nader onderzoek dienen alle nesten van kolonies in en rond het plangebied geïnventariseerd te worden. Het is daarbij van belang om ook nesten in de omgeving te onderzoeken voor een beeld van de lokale populatie.

Figuur 6-2 Links enkele roekennesten direct naast de N270 en rechts een roekenpaar bij een van de nesten.

In het plangebied zijn verschillende bomen, bomenrijen en bosschages aanwezig. Tijdens het oriënterende veldbezoek zijn verschillende nesten aangetroffen die mogelijk jaarrond beschermd zijn. Zwarte wouw en wespandief broeden vrijwel uitsluitend in grote aaneengesloten bosgebieden. Deze zijn in het plangebied niet aanwezig, waardoor de aanwezigheid van beide soorten is uitgesloten. Nader onderzoek naar boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer is wel noodzakelijk. De aangetroffen nesten in het plangebied kunnen namelijk door deze vogelsoorten gebruikt worden als nestplaats. Indien het gebruik van deze nesten door (een of meerder van) deze soorten wordt vastgesteld, en de betreffende boom of bomen gekapt moeten worden, is een ontheffing van de Wnb nodig. Nader onderzoek is dus nog nodig om te bepalen of de aangetroffen nesten daadwerkelijk door deze soorten worden gebruikt.

Aangezien als uitgangspunt geldt dat bebouwing blijft bestaan, zijn negatieve effecten op nest- en rustplaatsen van gierzwaluw, huismus, kerkuil en steenuil uitgesloten. Gierzwaluw en huismus broeden namelijk beiden in gebouwen. Kerkuil en steenuil broeden in gebouwen of in speciaal voor deze soorten geplaatste nestkasten. Deze nestkasten worden in de regel aan bebouwing of aan bomen nabij bebouwing gehangen. Nestkasten voor steenuil en kerkuil zijn binnen de invloedssfeer van het plangebied niet waargenomen. Slechtvalk broedt eveneens op gebouwen, in masten of in nestkasten, maar broedt uitsluitend op zeer hoge gebouwen of kunstwerken. Dergelijke gebouwen zijn niet in het plangebied aanwezig waardoor de aanwezigheid van nesten van slechtvalk uitgesloten is. Negatieve effecten op verblijfplaatsen gierzwaluw, huismus, kerkuil, slechtvalk en steenuil zijn uitgesloten. De hiervoor genoemde soorten kunnen in het plangebied mogelijk wel foerageren. Het betreft echter geenszins essentieel foerageergebied. Voor alle genoemde soorten is voldoende alternatief aanwezig in de omgeving. Negatieve effecten op foerageergebied van deze soorten is dan ook uitgesloten. Indien blijkt dat bebouwing moet wijken voor het voornemen, moet voor huismus, gierzwaluw, kerkuil en steenuil bepaald worden of die specifieke bebouwing mogelijk geschikt is als nest- of verblijfplaats van deze soorten. Daaruit kan blijken dat nader onderzoek naar deze soorten nodig is. Op dit moment geldt echter het uitgangspunt dat geen bebouwing wordt gesloopt en is nader onderzoek niet nodig.

Grote gele kwikstaart broedt in natuurlijke holtes tussen wortels of stenenhopen, speciaal geplaatste nestkasten of in nissen in kunstwerken nabij (relatief snel-) stromende wateren. Beide beken die door het plangebied stromen hebben een relatief lage stroomsnelheid en geen geschikte nestplaatsen in de oevers zoals wortels in oevers of hopen met grote stenen. Een nestplaats is bij deze beken daarom uitgesloten. Negatieve effecten op grote gele kwikstaart zijn dan ook uitgesloten.

6.6.4.2 Vogels - jaarrond beschermd: afhankelijk van ecologische factoren

Bij vogelsoorten uit deze categorie gaat het om soorten die vaak elk jaar terugkeren naar de omgeving waar ze gebroed hebben, maar wel flexibel genoeg zijn om een nieuw nest te maken of zich elders te vestigen. Het gaat dus om de bescherming van het functionele leefgebied en is alleen aan de orde als de betreffende soort voor zijn voortplanting uitsluitend afhankelijk is van dat betreffende functionele leefgebied en er geen alternatieven of uitwijkmogelijkheden in de omgeving zijn. Een omgevingsscan is nodig om per soort te bepalen of het nest en het functionele leefgebied bij dit voornemen jaarrond beschermd is. Daarbij speelt de landelijke staat van instandhouding (die voort komt uit o.a. verspreiding, populatie en trend), het belang van de in en nabij het plangebied aanwezige populatie en alternatief leefgebied in de directe omgeving een belangrijke rol.

Boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, groene specht, grote bonte specht, ijsvogel, kleine bonte specht, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, zeearend, zwarte kraai en zwarte roodstaart hebben allemaal een gunstige staat van instandhouding (SOVON, 2021). Daarnaast heeft de ontwikkeling vanwege de lokale en relatief beperkte omvang geen invloed op deze gunstige staat van instandhouding. Maatregelen ten gunste van deze soorten worden daarom niet nodig geacht. Nesten van deze vogels zijn wel beschermd als ze bezet zijn. Blauwe reiger, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, hop, huiszwaluw, spreeuw, torenvalk en zwarte specht hebben allemaal een matig ongunstige staat van instandhouding (SOVON, 2020). Draaihals, eider, ekster en tapuit hebben een ongunstige staat van instandhouding (SOVON, 2021).

De aanwezigheid van nesten van glanskop, hop, draaihals, eider en tapuit kunnen op basis van de kenmerken van het plangebied en de verspreiding van de soorten in Nederland uitgesloten worden. Nesten van blauwe reiger zijn eveneens uitgesloten. Nesten van deze koloniebroeder zijn tijdens het oriënterend veldbezoek immers niet aangetroffen. Huiszwaluw broedt in nesten of nestkommen aan bebouwing. Omdat het uitgangspunt is dat bebouwing blijft bestaan, zijn negatieve effecten op huiszwaluw uitgesloten. Voor torenvalk zijn geen geschikte nestplaatsen (nestkasten, hoogspanningsmasten) aanwezig in het plangebied, waardoor uitgesloten is dat deze in het plangebied broedt.

Gekraagde roodstaart, grauwe vliegenvanger, spreeuw, zwarte specht en ekster kunnen wel in het plangebied broeden. Doordat enkele bomen/boschages moeten wijken voor de ontwikkeling gaan mogelijk potentiële nestplaatsen verloren. Van ekster zijn tijdens het oriënterend veldbezoek ook (oude) nesten waargenomen.

Ook na de ontwikkeling blijft er voor al deze soorten echter ruim voldoende alternatief broedgebied aanwezig. Het is daarom uit te sluiten dat de werkzaamheden dergelijk negatieve effecten op de staat van instandhouding van deze soorten heeft dat de nesten als jaarrond beschermd beschouwd moeten worden. De nesten van deze soorten zijn wel beschermd als deze in gebruik zijn (zie paragraaf 6.6.4.3).

6.6.4.3 Vogels - in gebruik zijnde nesten

De nesten van alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd als ze als broedlocatie in gebruik zijn. Bij het veldbezoek zijn geschikte nestlocaties van broedvogels aangetroffen, zoals de kasteeltuin in Deurne, het Zandbos en verschillende bosschages, bomen en bomenrijen. De werkzaamheden leiden mogelijk tot het verstoren en/of doden van individuen en het vernietigen van eieren, rustplaatsen en nesten (overtreding Wnb, artikel 3.1, lid 1, 2 en 4).

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar gaan broeden. Het is daarom belangrijk om hier voorafgaand aan de werkzaamheden rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart tot en met juli. De kans op een overtreding of vertraging is het kleinst als werkzaamheden die bezette nesten kunnen aantasten of verstoren, buiten deze periode worden uitgevoerd. Ook buiten deze periode zijn broedende vogels beschermd. Het is noodzakelijk om voorafgaand aan de werkzaamheden contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of een controle op nesten van broedvogels noodzakelijk is. Indien een broedende vogel aanwezig is, kan het nodig zijn om de werkzaamheden uit te stellen totdat de jongen zijn uitgevlogen en niet meer afhankelijk zijn van het nest. Mogelijk kan een deel van de werkzaamheden wel uitgevoerd worden door het aanhouden van een door een ecooloog vastgestelde verstoringsvrije zone.

6.6.5 Amfibieën

In of nabij het plangebied aanwezig oppervlaktewater, beperkt zich tot de Oude Aa, de Vlier en een poel bij de op- en afrit richting N279 om. Van de Oude Aa en de Vlier kan, vanwege de stroomsnelheid, uitgesloten worden dat deze wateren geschikt voortplantingswater betreffen van heikikker, poelkikker, rugstreeppad, alpenwatersalamander en kamsalamander. De poel bij de op- en afrit richting N279 is vanwege de geïsoleerde ligging, ingeklemd tussen infrastructuur, eveneens ongeschikt als voortplantingswater voor deze beschermde amfibieënsoorten. Daarnaast is de poel vrijwel geheel dichtgegroeid met riet. Door het vergevorderde stadium van verlanding, is de poel eveneens ongeschikt als voortplantingswater voor amfibieën. Geschikt voortplantingswater in het plangebied is daarom uitgesloten. Enkele vijvers in tuinen van particulieren kunnen mogelijk wel door alpenwatersalamander gebruikt worden als voortplantingswater. Gezien het uitgangspunt is dat bebouwing blijft staan, zullen deze vijvers niet verwijderd worden. Indien in een later stadium toch blijkt dat bebouwing en bijbehorende tuinen moeten wijken, is nader onderzoek naar alpenwatersalamander nodig. In deze toetsing wordt er echter vanuit gegaan dat bebouwing en bijbehorende tuinen blijven bestaan waardoor negatieve effecten op voortplantingswateren van in tabel 6.2 genoemde amfibieënsoorten uitgesloten zijn.

Naast voortplantingswater maken amfibieën ook gebruik van landhabitat of overwinteringshabitat. Dit habitat ligt in de meeste gevallen in de directe omgeving van het voortplantingswater en bestaat, afhankelijk van de soort, uit houtwallen, bosschages, takkenhopen, los zand of in het geval van winterhabitat soms in het water. Alle geschikte voortplantingswateren liggen op ruime afstand (250 m) van de grens van het plangebied met daartussen ruim voldoende land- of overwinteringshabitat.

Het is hiermee uitgesloten dat amfibieën binnen het plangebied gebruik maken van geschikte land- of overwinteringshabitats. Nader onderzoek naar amfibieën is niet nodig en negatieve effecten op amfibieën kunnen uitgesloten worden.

6.6.6 Reptielen

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van levendbarende hagedis en zandhagedis bekend. Aanwezigheid van de zandhagedis is alleen bekend van het heideterreintje 'de Bikkels' in de Vlierdende bossen ten zuiden van de N270. Het heideterrein ligt op ongeveer een kilometer afstand tot het plangebied. Tussen het plangebied en de populatie zandhagedis bevinden zich geen geschikte leefgebieden. Hierdoor is de aanwezigheid van zandhagedis in het plangebied uitgesloten. De delen direct naast de N270 zijn daarnaast zeer marginaal geschikt als leefgebied voor zandhagedis vanwege de afwezigheid van kaal zand en de vrij rijke beplanting. Het voorkomen van de soort is binnen het plangebied daarom uitgesloten. Negatieve effecten op zandhagedis als gevolg van de ontwikkeling zijn dan ook uitgesloten.

In het plangebied is wel geschikt habitat aanwezig voor de levendbarende hagedis. Deze soort komt ook aanzienlijk dichterbij de N270 voor nabij het Buntven op iets meer dan 250 meter afstand tot het plangebied. Aan de zuidzijde van de N270 zijn levendbarende hagedissen alleen bekend van het heideterrein 'de Bikkels' en bermen van de spoorweg. De bosranden aan de noordzijde van de N270 (Zandbos) zijn ook deels geschikt als leefgebied van levendbarende hagedis. De bosranden aan de zuidzijde daarentegen zijn te dicht begroeid om als leefgebied voor levendbarende hagedis te dienen. Aan de noordzijde van de N270 is nader onderzoek naar de soort nodig om te bepalen of de soort er daadwerkelijk voorkomt en in welke aantallen. Kijkend naar de mogelijke alternatieven voor de aanpassingen van de N270 zijn negatieve effecten op het leefgebied van de levendbarende hagedis niet uit te sluiten. Indien de aanwezigheid van de soort aan de noordzijde wordt aangetoond, is in geval van de keuze voor een noordelijk alternatief een ontheffing van de Wnb nodig voor de werkzaamheden.

6.6.7 Vissen

In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten. De wateren binnen het plangebied zijn ook niet geschikt voor beschermde vissoorten. Aanwezigheid van deze soorten binnen het plangebied is dan ook uitgesloten. Hierdoor zijn negatieve effecten op beschermde vissoorten uitgesloten.

6.6.8 Vlinders

Spiegeldikkopje is een vrij kritische soort die afhankelijk is van vochtige tot natte grazige plekken in beekbossen en hakhoutbosjes. Deze habitats komen in het plangebied niet voor.

De waarneming van het spiegeldikkopje nabij de Berkendonk (zwemplas in Helmond) berust naar alle waarschijnlijkheid op een zwervend exemplaar. Op deze plek is immers niet het juiste habitat aanwezig en de kernpopulaties van de soort liggen op grotere afstand van de Berkendonk en het plangebied zelf. Het plangebied zelf is ook niet geschikt als voortplantingshabitat aangezien het geen geschikte habitats bevat. Het voorkomen van voortplantingsplaatsen van het spiegeldikkopje binnen het plangebied is uitgesloten. Negatieve effecten op deze soort zijn dan ook uitgesloten.

Teunisbloempijlstaart is afhankelijk van (met name) de teunisbloem als waardplant. De soort komt daarbij voor op open plekken in relatief vochtige bossen, bosranden en warme open plekken. In het plangebied zijn deze plaatsen met name aanwezig in de bermen van de N270. Doordat deze bermen met regelmaat worden gemaaid, is de aanwezigheid van de teunisbloempijlstaart in de bermen echter uitgesloten. Eventueel aanwezige waardplanten worden namelijk met regelmaat weggehaald waardoor voortplanting niet mogelijk is. In de bosranden zijn daarnaast geen teunisbloemen waargenomen tijdens het oriënterende veldbezoek. Daar is de aanwezigheid van de soort dan ook eveneens uit te sluiten. Negatieve effecten op de teunisbloempijlstaart zijn dan ook uitgesloten.

6.6.9 Libellen

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de beekrombout bekend. De beekrombout komt voor in grote beken en kleine rivieren. Hoewel zowel de Vlier als de Oude Aa in potentie geschikt zijn als voortplantingswater, kan de aanwezigheid van de soort uitgesloten worden. De beken stromen door een agrarisch landschap en zijn hierdoor vrijwel zeker verrijkt met nitraten en fosfaten. De beekrombout is hier erg gevoelig voor. Daarnaast zijn de beken zwaar begroeid en is er geen tot weinig zandig substraat op de bodems (veel slib) waar de soort eieren kan leggen. Verder noordelijk in de Oude Aa is dergelijk habitat met zandig substraat wel aanwezig. Daar stroomt de Oude Aa ook aan de rand van een min of meer natuurlijk terrein. Hier zijn ook waarnemingen van de soort gedaan (bron: NDFF, geraadpleegd op 10 augustus 2021). Aanwezigheid van beekrombout in het plangebied is echter uitgesloten. Nader onderzoek en/of een ontheffing zijn niet nodig.

6.6.10 Overige ongewervelden

Van overige ongewervelden zijn geen waarnemingen bekend uit of uit de omgeving van het plangebied. Omdat het plangebied ook geen geschikt habitat voor deze soorten bevat, kan uitgesloten worden dat ze in het plangebied voorkomen. Negatieve effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.6.11 Zorgplicht

Ten aanzien van de zorgplicht zijn de volgende maatregelen van toepassing:

- Takkenrillen, stobben en ander materiaal wordt voorzichtig verwijderd en buiten de invloedsferen van de werkzaamheden neergelegd. Eventuele dieren die eronder schuilen en niet zelfstandig weg vluchten worden ook buiten het werkterrein geplaatst

- Bosschages en struweel binnen de werkterreinen wordt verwijderd in de periode medio september tot en met januari. Hierbij wordt langzaam één richting op gewerkt om fauna de kans te geven te vluchten

Om de hierboven genoemde maatregelen voor een aannemer overzichtelijk en praktisch uitvoerbaar te maken adviseren wij deze op te nemen in een ecologisch werkprotocol.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Aanleiding en doel

In opdracht van provincie Noord-Brabant heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de geldende natuurwet- en regelgeving voor de aanpassingen aan de provinciale weg N270 tussen Helmond en Deurne (afslag Walsberg). De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen worden afgegeven en/of ontheffingen kunnen worden verleend.

7.2 Relevante natuurwet- en regelgeving

Bij de toetsing van het voornemen zijn de volgende natuurwet- en regelgeving van toepassing:

- Wet natuurbescherming - onderdelen:
 - Gebiedsbescherming - Natura 2000
 - Soortenbescherming
 - Houtopstanden
- Natuurnetwerk Nederland
- Provinciale planologische beschermingsregimes

7.3 Conclusies toetsing

7.3.1 Natura 2000-gebieden

Doordat het plangebied op circa vijf kilometer van Natura 2000-gebieden is gelegen zijn effecten van het beoogd voornemen anders dan door stikstofdepositie op voorhand uitgesloten. Om de effecten van stikstofdepositie te bepalen is een AERIUS berekening opgesteld. Hieruit blijkt dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie. Er zal echter geen sprake zijn van significante gevolgen door deze toename van stikstofdepositie. Een vergunning ingevolge de Wet natuurbescherming is niet benodigd.

7.3.2 Soortenbescherming

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk negatieve effecten op soorten beschermd onder de Wnb, namelijk: eekhoorn, das, kleine marterachtigen (bunzing, wezel, hermelijn), vleermuizen, vogels met jaarrond beschermde nesten (boomvalk, buizerd, havik, sperwer, ransuil), bezette nesten van 'algemene broedvogels' en levendbarende hagedis. Door het nemen van mitigerende maatregelen kunnen negatieve effecten op bezette nesten van 'algemene broedvogels' (zonder jaarrond beschermd nest) worden voorkomen. Nader onderzoek naar deze soorten is daarom niet nodig. Voor de overige soorten is het noodzakelijk nader onderzoek uit te voeren conform de vastgestelde soortspecifieke protocollen en methodes.

Afhankelijk van het nader onderzoek is het nemen van maatregelen en/of het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk. In tabel 5.1 is een samenvatting opgenomen van de toetsing aan de soortenbescherming.

7.3.3 Natuurnetwerk Nederland

Er is als gevolg van het voornemen sprake van oppervlakteverlies van het NNB. Samenhang en de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied worden niet significant aangetast.

Het oppervlakteverlies dient gecompenseerd te worden. Hiervoor moet, als er een voorkeursvariant gekozen is, een compensatieplan opgesteld worden.

7.3.4 Groenblauwe mantel

Er zijn geen aanvullende maatregelen noodzakelijk. De beoogde ontwikkeling voldoet aan de eisen die gesteld worden aan een bestemmingsplan binnen de Groenblauwe mantel.

7.3.5 Houtopstanden

Er is sprake van het kappen van houtopstanden volgens regels met betrekking tot het onderdeel 'houtopstanden' buiten de 'bebouwde kom Houtopstanden' zoals bedoeld in de Wet natuurbescherming. Er dient daarom een kapmelding bij het bevoegd gezag gedaan te worden. Mogelijk is hiervoor een bomeninventarisatie nodig. Wanneer herplant niet mogelijk is dient er een ontheffing van de herplantplicht aangevraagd te worden.

7.4 Consequenties planvorming en uitvoering

Natura 2000

Uit de toetsing blijkt dat significante gevolgen op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

Planologische beschermingsregimes

Als gevolg van het voornemen is sprake van areaalverlies van het Natuurnetwerk Brabant. Een compensatieplicht is aan de orde. Dit dient nader uitgewerkt te worden in een compensatieplan. Voor andere planologische beschermingsregimes zijn geen vervolgstappen benodigd.

Houtopstanden

Er is sprake van kap van beschermde houtopstanden. Een kapmelding en herplantplicht zijn van toepassing.

Beschermde soorten

Pas na afronding van de soortgerichte onderzoeken kunnen de benodigde maatregelen en/of de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing worden bepaald. Het aanvragen van een ontheffing duurt circa 6 maanden. De maatregelen kunnen aanpassingen aan de uitvoeringsplanning en -wijze omvatten, evenals het inpassen van natuurfuncties in het voornemen. Bij werkzaamheden in het broedseizoen bestaat de kans op vertraging vanwege broedende vogels.

Tabel 7.1 Samenvatting van de toetsing soortenbescherming

Soortgroep	Overtreding Wnb	Nader onderzoek	Te nemen maatregelen
Flora	Nee	Nee	
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk	Ja, middels cameravalonderzoek in de periode maart – augustus.	Nader te bepalen aan de hand van het onderzoek
Vleermuizen	Mogelijk	Ja, conform vleermuisprotocol 2021 naar vliegroutes en verblijfplaatsen in bomen van vleermuizen. Eventueel ook onderzoek nodig naar verblijfplaatsen in gebouwen als blijkt dat sloop van bebouwing nodig is.	Nader te bepalen aan de hand van het onderzoek
Vogels – jaarrond beschermde nesten	Mogelijk	Ja, nader onderzoek naar buizerd, boomvalk, havik, ransuil, roek en sperwer. Eventueel ook onderzoek nodig naar huismus, gierzwaluw, steenuil en kerkuil als blijkt dat sloop van bebouwing nodig is.	Nader te bepalen aan de hand van het onderzoek
Vogels – functioneel leefgebied nest beschermd	Nee (zie Vogels – Broedvogels)	Nee	
Vogels – broedvogels	Mogelijk	Nee	Contact met ecooloog voor start van de werkzaamheden. Eventueel kan een broedvogelcontrole benodigd zijn.
Amfibieën	Nee	Nee	
Reptielen	Mogelijk	Ja, nader onderzoek naar levendbarende hagedis in de periode april en mei	Nader te bepalen aan de hand van het onderzoek
Vissen	Nee	Nee	
Vlinders	Nee	Nee	
Libellen	Nee	Nee	
Overige ongewervelden	Nee	Nee	

8 Literatuur

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten beschermde soorten.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

Ministerie van LNV *et al.* (2007). Spelregels EHS – Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS.

Provincie Noord-Brabant, 2017. 2e wijzigingsverordening Verordening wet natuurbescherming. BRB, publicatienummer 3130

van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Vleermuisprotocol 2020.

Geraadpleegde internetwebsites:

www.floron.nl

www.libellennet.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlindernet.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 2 Overzicht bijdrage stikstofdepositie in aanlegfase

Tabel 8 Maximale depositie op (naderend) overbelaste hexagonen per Natura 2000-gebied in de aanlegfase

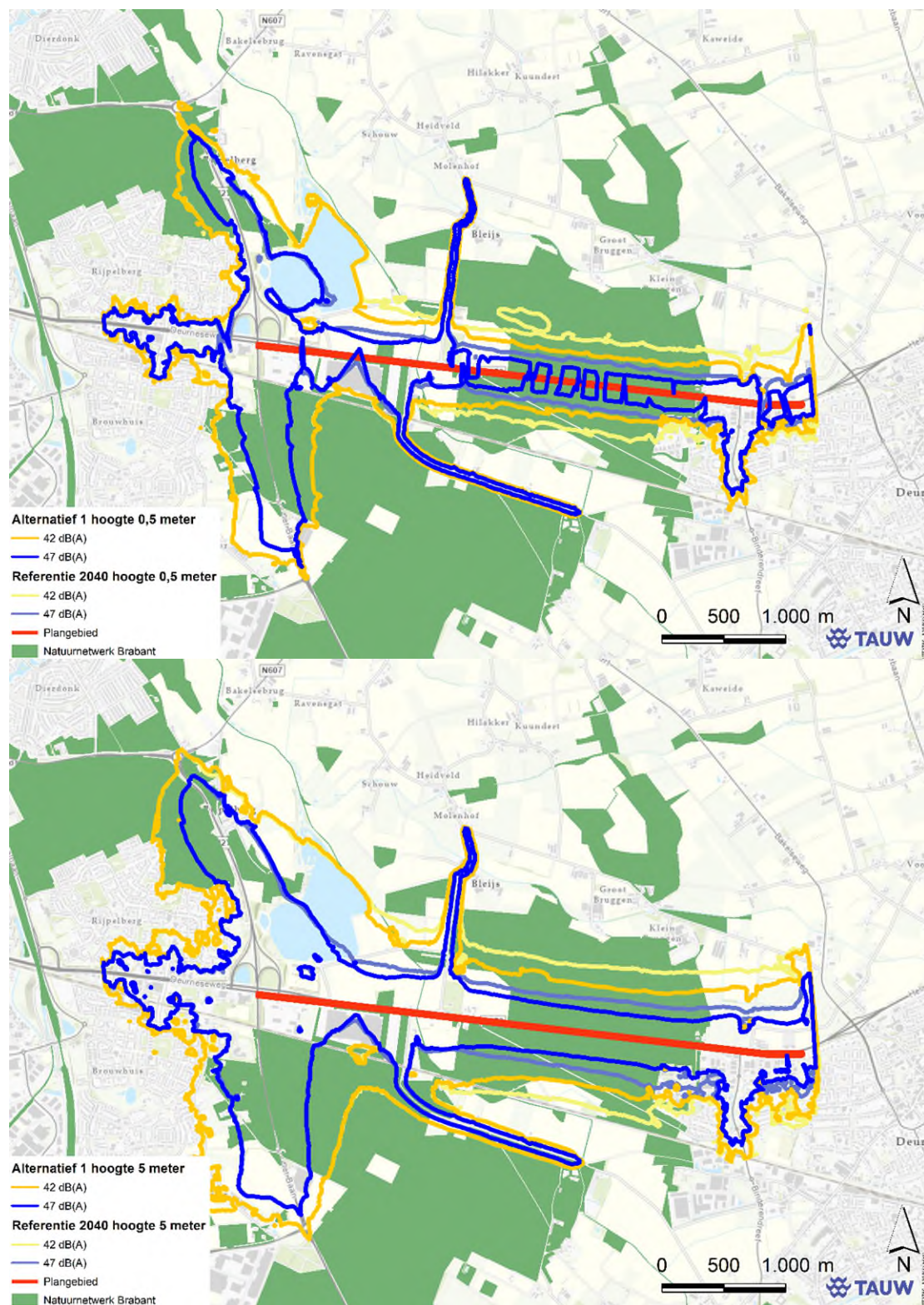
Natura 2000-gebied	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Deurnsche Peel & Mariapeel	0,28	0,26	0,26	0,21
Strabrechtse Heide & Beuven	0,08	0,07	0,07	0,06
Boschhuizerbergen	0,06	0,06	0,06	0,05
Groote Peel	0,05	0,05	0,05	0,04
Maasduinen	0,05	0,04	0,04	0,03
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	0,04	0,03	0,04	0,03
Weerter en Budelerbergen & Ringselven	0,03	0,03	0,03	0,02
Zeldersche Driessen	0,03	0,03	0,03	0,02
Sint Jansberg	0,03	0,03	0,03	0,02
Oeffelter Meent	0,02	0,02	0,02	0,01
Leudal	0,02	0,02	0,02	0,01
De Bruuk	0,02	0,02	0,02	0,01
Sarsven en De Banen	0,02	0,01	0,01	0,01
Kempenland-West	0,01	0,01	0,01	0,01
Kampina & Oisterwijkse Vennen	0,01	0,01	0,01	0,01
Swalmdal	0,01	0,01	0,01	0,01
Meinweg	0,01	0,01	0,01	0,01
Roerdal	0,01	0,01	0,01	0,01
Veluwe	0,01	0,01	0,01	0,01
Rijntakken	0,01	0,01	0,01	0,01
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	0,01	0,01	0,01	0,01
Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek	0,01	0,01	0,01	0,01
Bekendelle	0,01	0,01	0,01	
Korenburgerveen	0,01	0,01	0,01	0,01
Regte Heide & Riels Laag	0,01	0,01	0,01	
Landgoederen Brummen	0,01	0,01	0,01	0,01
Wooldse Veen	0,01	0,01	0,01	
Geleenbeekdal	0,01	0,01	0,01	
Willinks Weust	0,01	0,01	0,01	
Brunssummerheide	0,01	0,01	0,01	
Stelkampsveld	0,01	0,01	0,01	
Bunder- en Elslooërbos	0,01	0,01	0,01	
Kolland & Overlangbroek	0,01		0,01	
Buurserzand & Haaksbergerveen	0,01		0,01	
Geuldal	0,01			

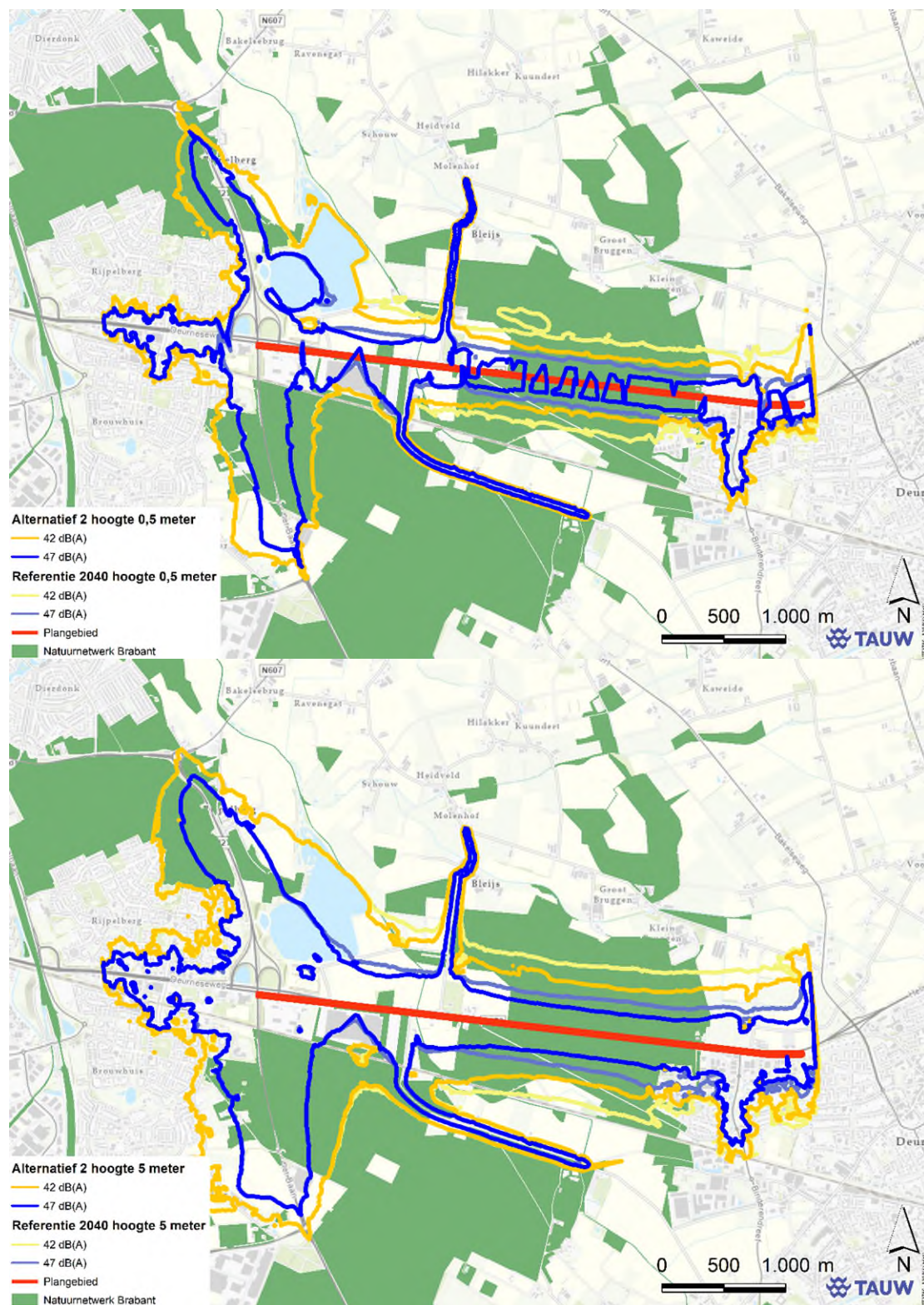
Kenmerk

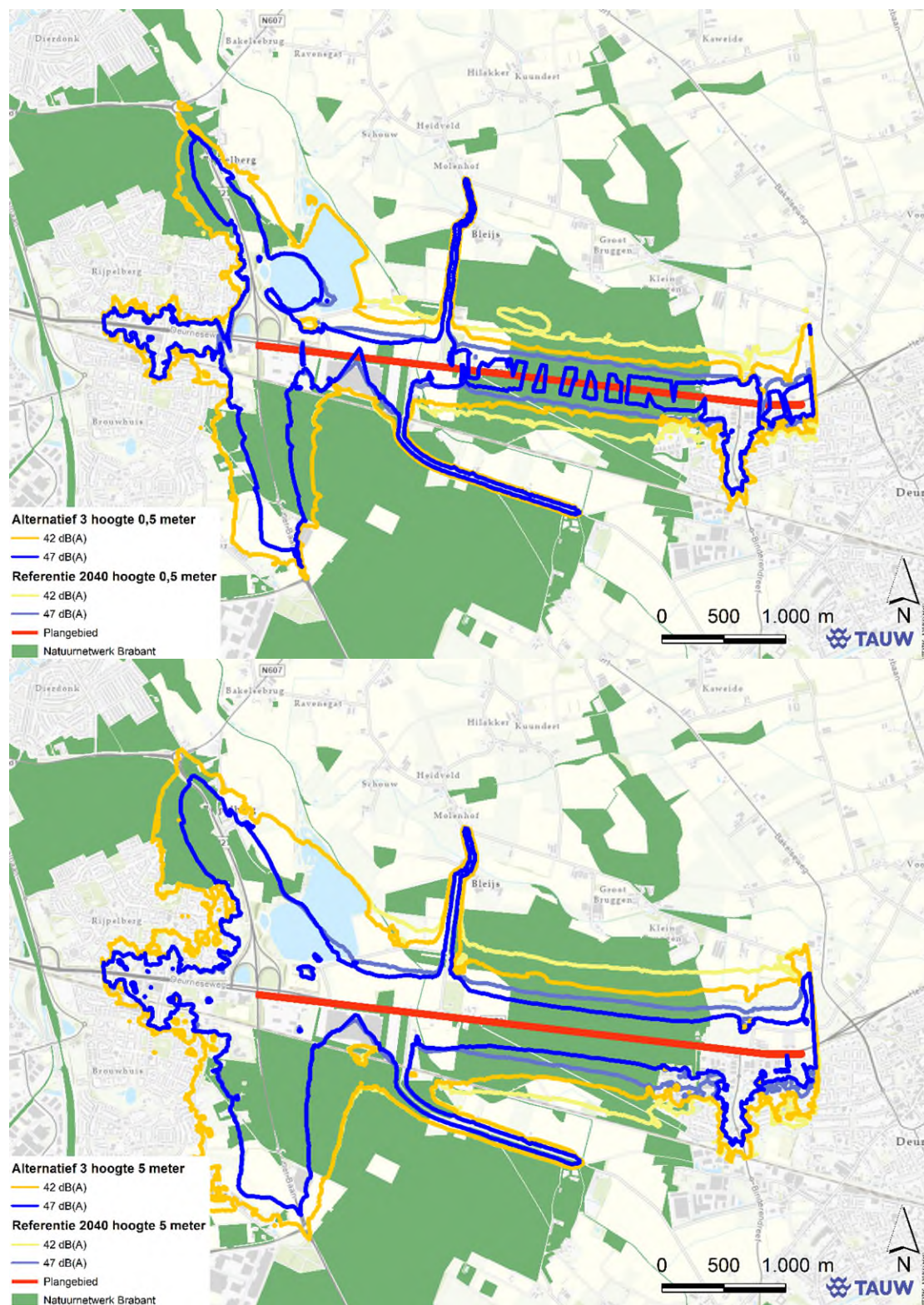
R005-1279760RGR-V04-ssc-NL

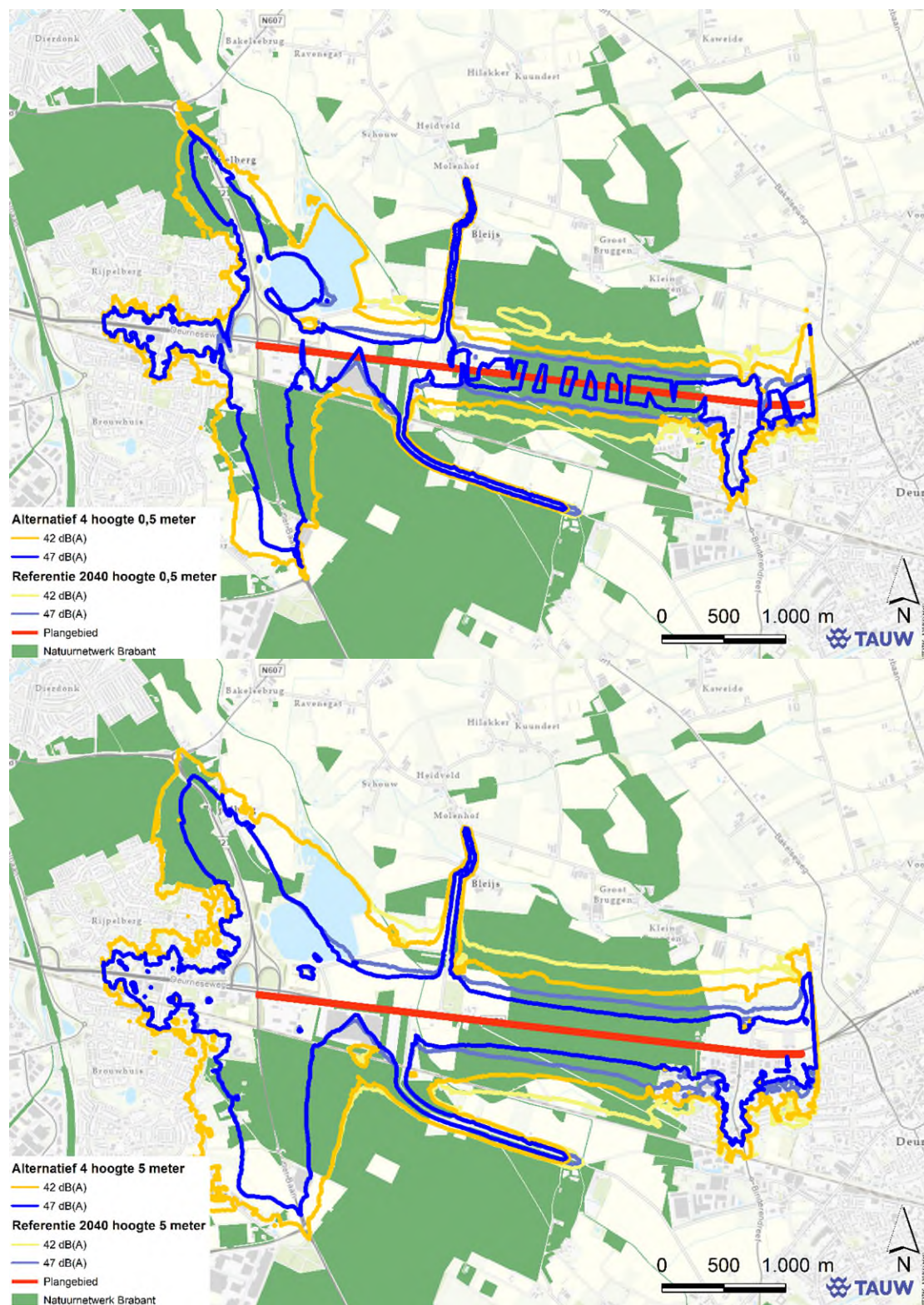
Natura 2000-gebied	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3	Alternatief 4
Langstraat	0,01			
Witte Veen	0,01			
Borkeld	0,01			

Bijlage 3 Geluidscontouren alternatieven

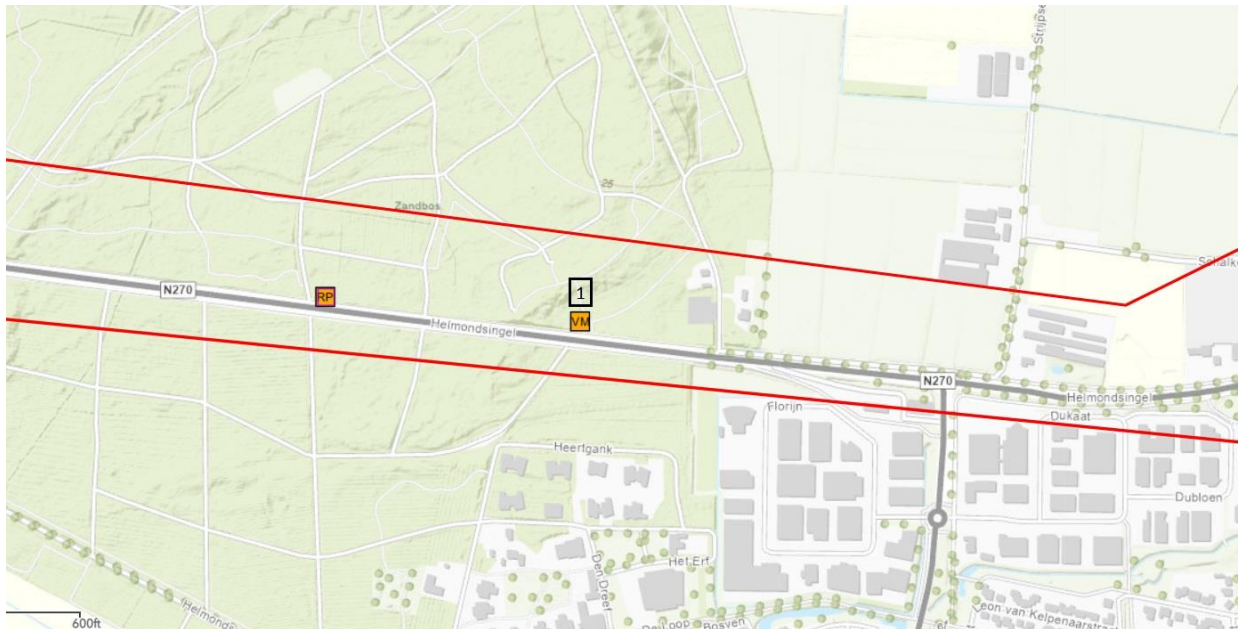
Bijlage 4**Resultaten aanvullende inspectie
boomholtes**

Holte Inspectie N270 Deurne

Inspecteur: Nic van der Velden

Datum: 7-5-2021

Boom 1:

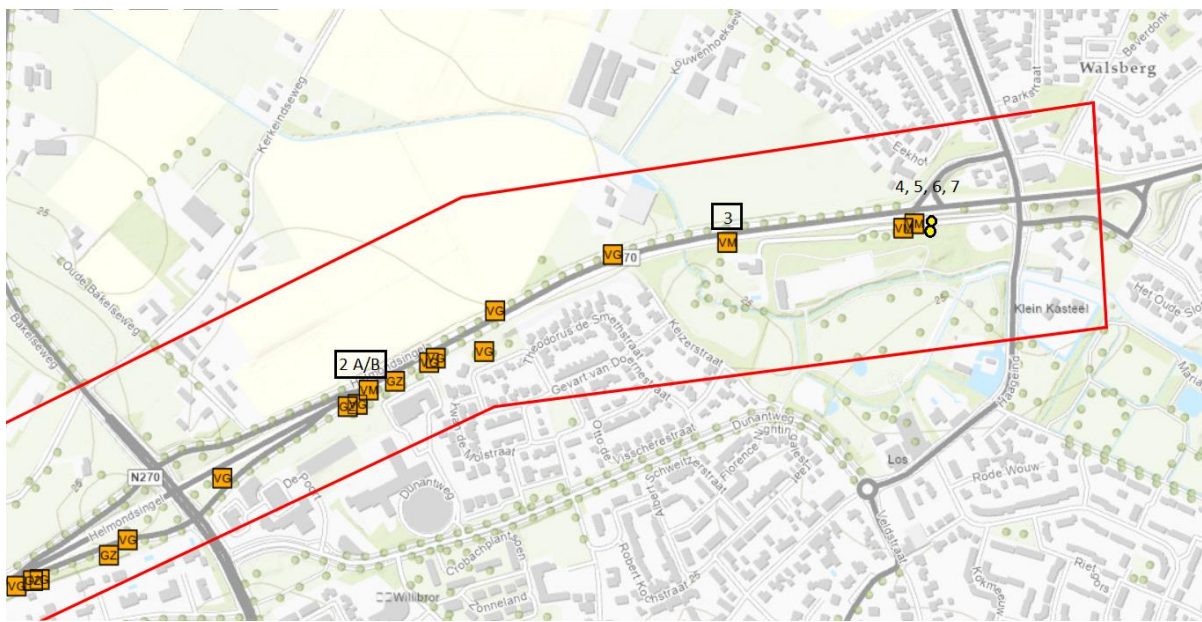
Soort: Beuk Diameter: 50-75cm Aantal holtes: 2 Hoogte: 4m Bevindingen: Holtes ongeschikt.
Dringen niet ver door in de stam, lopen niet naar boven of beneden. Betreft oude snoeiwonden

(L): Holte 1 (R): Holte 2

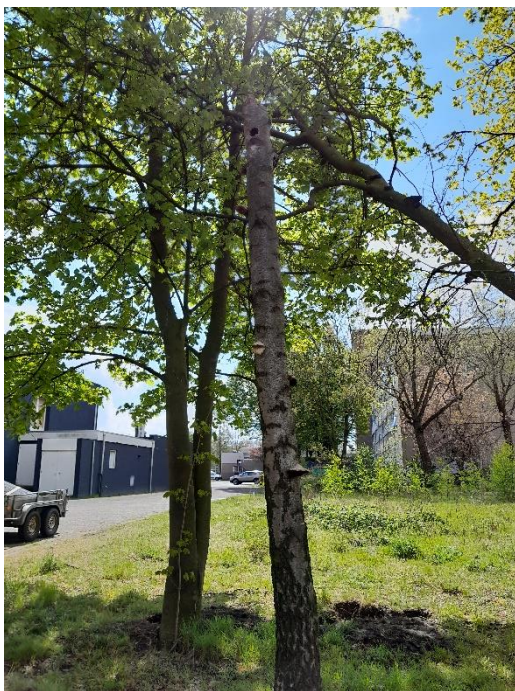
Boom nummers 2-7

Boom 2 A/B: Soort: Berk (bomen zijn dood, enkel stamstukken) Diameters: 20-30cm
Bevindingen: Holtes ongeschikt. Dringen niet ver door in de stam, lopen niet naar boven of beneden.

Boom 2 A

Boom 2 B

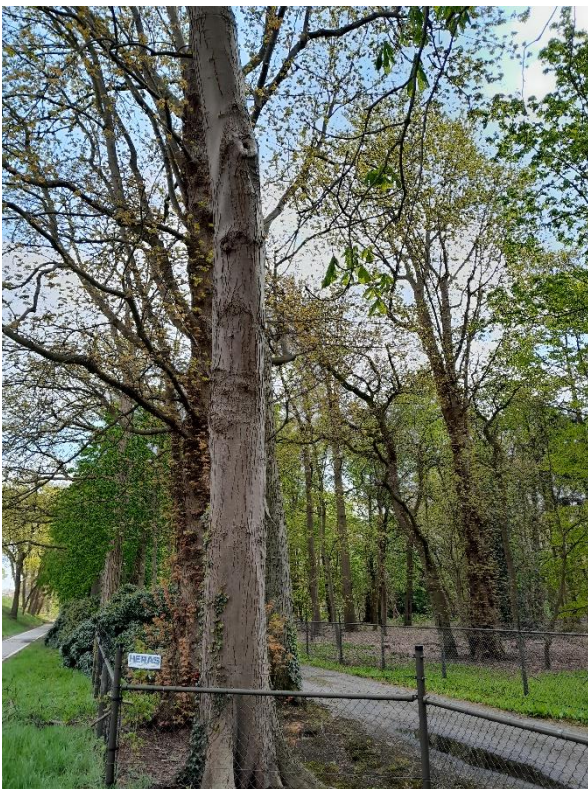
Boom 3: Soort: Berk DBH klasse: 50-75 Aantal holtes: 3 Hoogte: 3, 3.5, 4 m
Bevindingen: Holtes ongeschikt. Dringen niet ver door in de stam, lopen niet naar boven of beneden.
Mogelijk oude snoeiwonden.

Boom 4: Soort: Paardenkastanje DBH: 25-50 cm Aantal holtes: 1 Hoogte: 2.5m
Bevindingen: **Mogelijk geschikt**, Diepte 20cm, hoogte 10 cm, extra ruimte achter zichtbare gedeelte.

Boom 5: Soort: Paardenkastanje DBH: 50-75 cm Aantal holtes: 1 Hoogte: 5 m
Bevindingen: **Mogelijk geschikt**, Diepte 30 cm, Hoogte > 20 cm

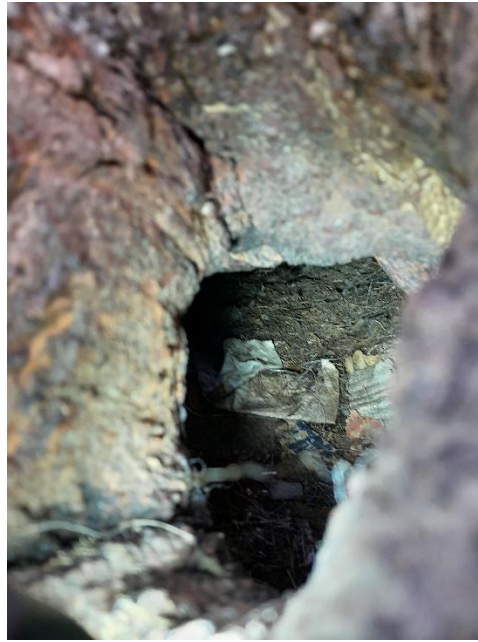

Boom 6: Soort: Suikeresdoorn DBH: 75-100cm Aantal holtes: 3 Hoogte: 3, 8, 12 m

Bevindingen: **Mogelijk geschikt??** 3 m(1): Zeer grote holte, Nest met jonge kuikens aangetroffen, Waarschijnlijk kauw of kraai. Na observatie van het nest is er geen verdere inspectie uitgevoerd.

8 m: Grote holte met waarschijnlijk kraaiennest.

15 m: Waarschijnlijk redelijke holte/ spleet. Zit echter in de binnenkroon van de boom, was niet mogelijk om verdere inspectie te doen (geen foto).

Holte 1

Holte 2

Boom 7: Soort: Suikeresdoorn DBH: 75-100 cm Aantal holtes: 1 Hoogte: 7 m
Bevindingen: Holte ongeschikt. Dringt niet ver door in de stam, loopt niet naar boven of beneden.

